GIÁ BÁO NGÀY THỨ HAI 20 tháng DECEMBRE 1926 — MỖI SỐ : 0$04 — NGÀY THỨ HAI 20 và THỨ BA 21 DECEMBRE 1926

Trung Bắc Tân Văn

DEPOT LEGAL INDOCHINE № 1914

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao.	8$00	4$80	2$60	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9.00	4.50	2.25	
Ngoại-quốc.	14.60	7.00	3.50	
Các hàng và các công-sở.	10.00	5.00	2.50	

Mua báo có kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Xin ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres doctrinales de la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN V.-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

PUBLICITÉ

Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
One seule insertion. . . . . 0$80 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m.
Petites annonces classées. . . . 0$20 la ligne

Cái gương kiên-nhẫn cho học-trò nghèo

Mới đây một tờ báo bên Pháp có kể chuyện rằng ở nước Pháp từ sau cuộc Âu-châu đại chiến đến nay, vật-giá đều cao vọt lên, đến gấp hai gấp ba khi trước, cách sinh tồn thật là khốn nạn, trẻ con thiếu-niên nam nữ học-sinh chịu cái ảnh hưởng ấy thật là to. Hiện nay nam nữ học-sinh ở các trường đại-học, nhiều người vì nhà nghèo không cấp đỡ được tiền ăn tiền học, họ phải dùng bột thì giờ làm đủ mọi nghề để kiếm thêm đồng tiền chi dụng. Có người làm giảm thị ở nhà lưu-học từ năm giờ chiều đến tám giờ sáng, có người làm chừa thị dịch buồng ăn của học-sinh từ mười một giờ trưa đến hai giờ chiều; làm như thế, đã có nơi ăn nơi ngủ, không phải giả tiền giặt, mà mỗi tháng lại được lương độ trong một trăm năm mươi quan tiền tây. Có người giúp việc cho các ông thầy kiện, mỗi ngày làm việc hai giờ được tiền công từ hai trăm đến năm trăm quan một tháng. Những người làm thuê cho những ông quản-lý văn-khế, thì lương bổng lại không được mấy, nhiều nhất đến ba trăm quan là cùng. Các học-sinh ở trường Thuốc hay là ở trường Bào-chế, thì kiếm ăn còn có phần khá hơn, một ngày tiền công đã được ba bốn mươi quan, mà lại thường có công việc làm thêm để kiếm thêm nữa. Cũng lắm người làm nghề phát vé ở trên xe điện, hay là cầm máy cho các xe ô-tô vận-tải. Lắm người cứ chiều chủ-nhật thì làm công vài giờ cho các xe ô-tô vận-tải, để ngày thường đi xe khỏi phải giả tiền. Lại có người ban đêm canh giữ cửa hàng cho các nhà buôn. Có người làm công ở các rạp hát hay là các nhà chớp ảnh. Có người nhận việc đi phát chương-trình cho các nhà buôn, có người nhận các quyển mẫu hàng để gửi đi các nơi. Có người đi bán hàng vặt ở các đường phố. Có người đi hái nho thuê, một ngày được hai mươi nhăm quan và hai lít rượu vang. Lại có người đi dạy nhảy đầm hay là dạy đàn nhạc để kiếm tiền nữa. Nói tóm lại, các nam nữ học-sinh con nhà nghèo, nếu họ được có chút thì giờ, thì họ không quản gì nhọc mệt, lo kiếm lấy công việc lương thiện mà làm, để cho đủ tiền ăn tiền học, hết sức theo đuổi nghiệp học cho đến học đại thành; cái tinh cảnh thật cũng đáng thương, mà chí khí thật cũng đáng khen đáng phục.

Nhân đây ta lại nhớ đến những chuyện cũ của các bậc tiền bối của ta xưa kia, lắm người con nhà nghèo, khi đi học thật là khổ sở, quanh năm quần nâu áo vải, hàng ngày bữa cháo bữa rau, sách vở thì toàn là học nhờ học mượn, thậm chí lắm người vì cực khổ quá, đến nỗi phải đem thân đi ở hay là làm thuê, mà được chút thì-giờ nhàn rảnh, cũng cố học một học lỏm, rồi có người đỗ trung khoa, có người đỗ tới đại khoa, thành đạt thật là nhiều. Dẫu rằng ở xứ ta xưa kia, vật giá còn rẻ, cách sinh hoạt vẫn còn dễ dàng, và lại lối dạy học của ta xưa kia, trường công cũng như trường tư, toàn là dạy không, mà không bắt nộp tiền học-phí, sự chi tiêu về việc học, không đến nỗi to lớn như bây giờ, nhưng ở vào cái địa-vị khốn nạn như thế, mà vẫn không đem lòng chán nản, vẫn theo đuổi nghiệp học được đến nơi đến chốn, thì cái đức kiên-nhẫn và cái tính tự lập, thật đủ làm gương sáng cho người sau soi.

Chúng ta sinh ở cái buổi vật chất quá thịnh này, vật giá cái gì cũng cao vọt lên, cách sinh-hoạt của con nhà nghèo bây giờ, nỗi khốn khó thật đến gấp hai gấp ba khi trước, ở các nơi thành-thị đô-hội, tân quế mễ châu, nỗi khốn khó lại càng to thêm bơn nữa. Người Việt-Nam ta vẫn có tính ham học, mà bạn thiếu-niên nam nữ ta bây giờ, phần nhiều có tư-tưởng siêu-việt, chí khí rộng xa, không chịu yên cái phận tiểu-thành, muốn theo đuổi nghiệp học cho thật được thành tài đạt đức. Hiện nay ở các trường cao-đẳng Đông-pháp, trường trung-học Pháp và trường cao-đẳng tiểu-học Pháp-Việt, số học-trò cứ ngày càng nhiều thêm, lại lắm người không ngại xa xôi, không nề phí tổn, mà cái phong-trào du học lại Pháp, cũng thấy một ngày một thịnh, nghiệm thế thì biết cái số người theo học của ta một ngày một thêm, mà cái trình-độ học của người mình cũng có tiến-tới. Chỉ khốn vì sự phí-tổn về việc học bây giờ, thật cũng nặng-nề hơn trước. Nói ngay như trường Cao-đẳng Đông pháp, trước kia học-trò còn được cấp học-phí, được ăn được ở trong trường, được một tháng mấy đồng, để làm tiền chi tiêu ngoại nữa. Vì thế những con nhà nghèo còn theo học được. Mấy năm nay học bổng đã thấy bớt đi dần dần, số học-trò được cấp học-phí đã ít, mà lại nhiều người phải nộp tiền học nữa, đó thật là một cái gánh nặng thêm cho nhà nghèo nuôi con đi học.

Những nhà giàu có, sẵn tiền lắm bạc, thì chịu tiền tổn phí cho con theo học, cũng như bỏ tiền vào ống, hay là bỏ tiền đi buôn, khi bỏ vào nhiều thì khi lấy ra lại càng nhiều, hay là vốn càng to thì lãi lại càng to, quanh quẩn cũng không đi đâu mà thiệt, quả thật là một cái gánh nặng thêm cho nhà nghèo nuôi con đi học.

Vô-tuyến-điện

Ngày 17 décembre 1926

Nước Pháp

Tại nguyên-lão nghị-viện

Ban tài chính của nguyên lão nghị-viện xét những khoản hoãn-sải lại các khoản nói về các cổ phần các công-ty thuộc-địa có soạn một bản án-văn định rằng các cổ phần sáng lập và các cổ phần hưởng lợi của các công-ty thuộc-địa sẽ phải theo như thể lệ các cổ phần những công-ty nước Pháp. Việc ấy là trong một hạn hai năm không có thể giao dịch được.

Các giáo chủ Trung-hoa

Các giáo-chủ Trung-hoa xin cem ở bộ sứ-thần Trung-hoa Cang sứ-thần Trung-hoa đọc điễn văn, ỏ ý vui mừng được tiếp người đồng bang làm về vang cho nước.

Việc M. Ricciotto Garibaldi

Báo *Matin* đăng tin rằng các nhà giới bắt được trong nhà M. Ricciotto Garibaldi ở Nice là những khí giới bày để chơi.

Nước Đức

Tại nghị-viện

M. Wirth nguyên thủ-tướng đáp lại một lời hỏi của M. Scheidemann, là lãnh-tụ đảng xã-hội có nói về đường quốc-tế, cái tình buổi bây giờ không thể so với cái thời buổi trước khi nước Đức vào hội quán-trị hội Vạn-quốc được.

M. Scheidemann, trong cuộc gia nước Đức có liên lạc với chính-phủ Moscou với các nhà đại kỹ nghệ và các công-ty về đảng phản-động. Lời ấy làm cho ở nghị-viện rất là náo động. M. Scheidemann yêu cầu tòa nội-các phải từ chức. Quan thủ-tướng hiện thời đáp lại lời ấy có hễ cái chương-trình cải-lương binh gia nay mai sẽ thi hành, và có nói binh gia phải ở ngoài việc chính trị.

Tòa nội các

Ở nghị-viện cho rằng tòa nội-các đại liên hiệp có sẽ đảng xã hội dự vào không thành lập được.

Nước Ý

Tại nghị-viện

Thứ dân nghị-viện đã ưng chuẩn bản dự án về việc mộ thải.

Nghề bóng

Tại Milan, các nhà kỹ-nghệ về nghề bóng đã họp hội-đồng bàn về cái tình thế khó khăn trong nghề làm bóng, vì rằng ở trong nước số người mua hàng giảm đi mà sự đem hàng bán xuất cảng cũng lại gặp lắm điều khó khăn; các nhà kỹ-nghệ ấy định thi hành các phương sinh khiếu cho sự sản vật khỏi xuất sản ra nhiều quá.

Nước Nga

Việc chính trị

Báo *Times* nhận được tin ở Riga nói rằng MM. Staline, Rykoff, và Rulinine đã định đảng một cái thái-độ ương-quyết đối với đảng phản kháng người ta nói có 15 MM. Trotsky và Zinovieff phải bỏ chức.

Ấn-độ

Việc buôn-bán

Trong bản tờ trình thường niên của công-ty Burma électric supply company nói rằng từ tháng juillet 1925, đến tháng juillet 1926, được lời 31.781 livres sterling, tính ra mỗi roupie được 1 shilling 4. Các cổ phần được chia lời 8 %.

A. R. I. P.

Các tin lạ trong thế-giới

Khối óc với bắp thịt

Người ta thường nhạo báng những người làm việc trí não, trong khi nghĩ ngợi về một việc thuần về trừu tượng, mà lại cọ bắp thịt rắn bàn tay, hình như đánh vật với cái việc dương nghĩ vậy. Nhưng xét ra những sự cử động bề ngoài tưởng là vô ích ấy, kỳ thực nó không phải là không dụng việc gì đâu. Người ta với ra những cử-hành động của thần-thể, giúp sức cho sự hành động trong trí não nhiều lắm.

Tại nhà đại-học ở Chicago đã thí nghiệm việc ấy. Người ta bắt 40 học sinh học thuộc lòng mấy trang chữ, và cộng mấy cột số, lúc thì để thân thể nghỉ ngơi như thường mà làm việc, lúc thì trong khi làm việc tay cầm giơ lên một quả nặng 5 kilos, nghiệm ra trong lúc sau này học nhóng thuộc, và tính dễ đúng hơn.

Cái tục ăn thịt người

Ngày tâu ở Cameroun có cái tục ăn thịt người; chánh phủ xứ ấy muốn trừ cái tục ấy nhưng xem chừng cũng khó lắm, vì lắm khi trong cái tục ăn thịt người của dân xứ ấy, lại có cái nghĩa ý về tôn giáo nữa. Có nơi họ cho giết các sự già mà ăn thịt là một cách kính lão, khi đã giết được một kẻ thù, mà lại đem nướng Dâu Youdoulis ở Ú-gi-lí-á lại có cái tục trong hai vợ chồng một người chết, thì người sống lại phải một mình ăn hết thịt người chết trước đi, trong khi ấu cũng làm ra vẻ ngon lành bao nhiêu, thì lại càng tỏ ra y thương xót bấy nhiêu.

Việc Trung-hoa

Ngày 6 Décembre

Tình hình Chiết-giang

Quân Bắc-phạt đã qua Long-du, Lan-khê, kéo vào Hang-châu, các tỉnh-thương Chiết-giang lần-cần Chu-phương-Kỷ khuyên ngăn quân Bắc-phạt trả lời là phụng mệnh Tưởng giới-Thạch vào Chiết giang không thể thiện tiện kéo lui được, và không có phép được ngăn-trở, Chu-phương Kỷ đã cầu hàng và nhận chức của quân Bắc-phạt.

Trần-Nghi tỉnh trưởng tỉnh ấy lường cuống chưa biết ứng phó ra làm sao. Nếu sự thế nguy bách thì Trần cũng phải đầu hàng.

Trương-tác-Lâm lập chính-phủ mới

Trương-tác-Lâm phái Lương-sĩ Gi và Triệu-nhĩ-Tốn vào Bắc-kinh, cùng các nguyên lão bàn việc tổ chức chính-phủ mới. Còn việc Trương vào Bắc-kinh hãy không bàn vội.

Tình hình Phúc-kiến

Hiện nay Phúc-kiến đã hoàn toàn vào tay quân Bắc-phạt. Trương-Nghị là tư-lịnh quân Phúc-kiến từ hồm quân Bắc phạt kéo vào, vẫn hết sức chống cự, nhưng đến trận ngày 13, quân Trương bị thua to, Trương bị thương, thế lực của quân quý, đến chiều phải đầu hàng. Trương đã tuyên bố sẽ cùng quân Bắc-phạt hợp tác.

Hiện nay sự giao thiệp của Quảng-đông với Phúc-kiến lại được thông đồng như thường.

Một viên quan Nhật lừa ba vạn đồng bị bắt

Một viên quan Nhật-bản là Thanh-thầy-ôn-sinh, trong khi ở Hương-cảng xảy ra cuộc đại bãi công, phụng mệnh chính-phủ Nhật đến Quảng-đông điều tra về việc kinh-tế, có lừa dân một người Quảng-đông một món tiền 3 vạn đồng, bị kiện. Nên hôm vừa đây, viên quan lý ở Thiên-tân đã bị bắt, do quan tổng lãnh sự Nhật ở Sán-đầu giải giao cho sở cảnh-sát Trung-quốc giam cứu.

Tứ-xuyên cũng vào tay Nam-quân

Hiện hai quan tổng-tư-lịnh quân Tứ xuyên là Lưu-Trương và Lý-tâm-Huy đã tuyên bố nhận chức quân trưởng của chính-phủ Nam. Lưu tán dương công cuộc cách mệnh và sẵn sàng cộng nghiệp của ông Tôn-văn và xin hết sức hợp tác với quốc-dân cho trọn được cái công cuộc cách mệnh.

(Dịch báo Tàu)

Việc hành động của Tôn-truyện-Phương

Ngày 17 décembre

Tôn-truyện-Phương đóng quân theo một đường trận từ Tuyrng-hải đến Hàng-châu, là nơi hiện có Nam-quân đóng.

A. R. I. P.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nhờ quí báo làm ơn chỉ bảo cho tôi việc sau này :

Tôi có người em họ là con một cán cũ tôi đi xe ô-tô hàng ở đường.... ngày..... vì một sự vô ý của người chạy xe mà xe ô-tô đâm phải xe tôi em tôi có viết giấy cho chủ xe ô-tô đến để lấy tiền đền thì người ta không giả lời. Tôi bèn giao cho một ông trạng-sư và có làm giấy với ông ấy rằng tiền bồi thường được bao nhiêu sẽ chia đôi. Được một tuần lễ sau thì tôi mới thấy người vận tải xe đến giảm đến cho tôi ba trăm đồng. Nhưng vì tôi đã trót làm giấy với thầy kiện nên tôi không nhận ba trăm đồng ấy nữa và bảo người chủ xe lại nhà thầy kiện mà điều-đình. Đến nay đã được non một năm rồi mà mỗi lần tôi đến hỏi thầy kiện thì ông ta cứ trả lời ra việc khác, nên tôi sợ rằng người chủ xe ấy đi điều-đình rồi mà ông ta im đi chăng. Vậy xin ngài chỉ bảo cho tôi có thể xin bãi tờ hợp-đồng đã ký với thầy kiện được không và bây giờ có thể kiện người chủ xe nữa không ?

LỜI ĐÁP. — Việc ông hỏi đó hay lắm là vì một cái mà phải giải đáp đến mấy lần đã.

Trước hết hãy xem ông có tư-cách đòi tiền bồi thường người chủ vận-tải về cái tai nạn xảy cho người em họ ông không. Cái chết của người em họ ông bởi người *chauffeur* xe-xuất mà làm ra thì có thiệt hại gì đến quyền lợi của ông không ? Lý ưng thì cái quyền đòi tiền bồi thường là quyền của vợ con người bị nạn vì là vợ mới phải nhờ chồng, con mới phải nhờ cha mà ăn. Nếu cái chết của em họ ông có làm tổn hại cho ông về đường vật-chất hay là về sự danh-dự thì ông mới có tư-cách đòi khoản bồi thường được, vì rằng chỉ người nào có việc gì quan-hệ đến mình mới có quyền được đến đơn thưa kiện mà thôi.

Sau nữa người chủ xe vận-tải ấy có phải chịu trách-nhiệm về sự sơ-suất của người *chauffeur* đã làm chết em họ ông không ?

Theo luật ta cũng như luật tây, không những người ta phải chịu trách-nhiệm về sự thiệt hại chính mình làm ra, bất cứ là cố ý hay không cố ý, mà lại phải chịu trách-nhiệm về sự thiệt hại bởi những người ở dưới quyền sai bảo của mình làm ra nữa.

Nhưng phải có ba cách sau này thì người ấy-nhiệm sai bảo mới phải chịu trách-nhiệm về sự thiệt hại bởi người mình sai bảo làm ra :

1. là người ấy-nhiệm (đây là người chủ xe ô-tô) có chọn lấy người sai-bảo (đây là người *chauffeur*) ;

2. là người sai bảo đối với người ấy-nhiệm phải có một cái giây liên-can là thuộc quyền người ấy-nhiệm ;

3. là người sai bảo có làm việc gì thuộc về chức-phận của mình.

Ba cách trên đó xem ra hợp cả là vì người chủ xe ấy chọn lấy người *chauffeur*, và người *chauffeur* ấy có thuộc quyền người chủ xe, sau nữa là cái tai nạn ấy bởi người chauffeur làm ra trong khi đang làm việc mà người ấy-nhiệm đã ấy-thác.

Như vậy thì người chủ xe không thể chứng-minh rằng mình không làm điều lỗi hoặc là mình không thể ngăn giữ cho việc đừng xảy ra.

Ông nói rằng ông có làm giấy với ông thầy kiện rằng tiền bồi-thường được bao nhiêu sẽ chia đôi. Tôi không chắc có thực hay không, vì không có lẽ nào ông thầy kiện lại làm một điều trái với cái nghĩa-vụ của nhà nghề như thế. Vì thầy kiện hễ lại không biết rằng có lệ cấm không được làm hợp-đồng hễ được kiện thì lấy một phần trong số tiền sẽ được để làm tiền công cho mình ru? Sự cấm ấy trong chỉ-dụ quan Giám-quốc ngày 30 avril 1911 là chỉ-dụ qui định về nghề thầy-kiện ở Đông-dương đã nói rõ ràng, điều thứ 14 có cấm các luật-sư không được làm với những người kiện tụng những tờ hợp-đồng nhờ về sự may rủi thy ở việc kiện được hay không.

Vậy thì tờ hợp-đồng mà ông đã ký với ông thầy kiện ấy thì không có giá-trị gì cả. Ông có thể xin tòa án bãi bỏ đi tức như điều thứ 6 trong bộ Dân-luật Tây sau này : « Người ta không có thể lấy những khế ước riêng mà làm trái với những điều luật có quan-hệ đến sự trật-tự công và đến phong-hóa ».

Còn như muốn kiện người chủ xe ô-tô thì phải thưa tại tòa án chỗ người ấy ở.

Ph. h. L.

VIỆC HANOI

Khởi hành

1 giờ 17 đệ
16 giờ 19 đệ

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ		12$00
— nhì	—	11 50
— ba	—	10 60
Thóc hạng nhất	—	7 20
Ngô nếp	—	7 60

Giá bạc. Kể từ ngày 2 Décembre 1926, giá bạc ở nhà Nhà-nước định là 12 l. 25.

Thị giá quốc trái

Ngày 15 Décembre 1926

3 %.	hoàn dân	624.75
3 1/2 %.	hoàn dân	791.95
4 %.	vĩnh viễn 1917	471 20
4 %.	» 1918	471.65
6 %.	» 1920	661.90
5 %.	hoàn dân 1920	711.40
4 %.	1925	791.75

Ngày 18 Décembre 1926

3 %.	vĩnh-viễn	51 l. 50
5 %.	1915-1916	591.90

Tin tàu. — Tàu *Claude Chappe* mang thư sang Pháp đến ngày thứ năm 23 décembre hồi 6 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane, Qui-nhơn và Saigon. Đến Saigon các thư từ sẽ chuyển sang tàu *Général Metzinger* chừng 27 décembre thì khởi-hành.

Các thư từ ở Hanoi sẽ đem xuống Haiphong chuyến xe-lửa 20 giờ 7 phút tối thứ tư 22 décembre.

Hội-đồng chính-phủ. — Các quan chức có chân Hội-đồng chính-phủ ở Nam-kỳ và Cao-mên đã đi tàu *Claude Chappe* ra tới Haiphong tối hôm qua.

Sáng hôm nay đã họp kỳ bất thường tại phủ Toàn-quyền hồi 9 giờ 30, do quan quyền Toàn-quyền Pasquier chủ tọa.

Hội đồng chia làm hai ban để xét các công việc, một ban do quan Khâm-sứ Bandoin chủ tọa và một ban do quan phó Toàn-quyền Lavit chủ tọa.

Chiều hôm nay thì hai ban đến họp riêng để đến khiêu mai hồi 15 giờ 30 sẽ họp đại hội-đồng.

* * *

Ngày thứ bảy mới rồi tại phủ Toàn quyền cũng họp kỳ thường trực, trong những văn-đề đã xét, nay kể mấy việc sau này :

Tăng số tháng ngân ngạch binh Annam và tăng cả khoản tiền lương nữa.

Chuẩn y bức thư đệ sang bộ Thuộc địa về việc đãi M. Maurer là chủ sự trong ngạch cai-trị số 1 ân 3.652 $ 96 là tiền ông ấy còn nợ lại sở dự-toán Bảo-hộ;

Nộp vào sở dự bị Bắc-kỳ số tiền 67.550 $ 58 của nhà cầm-đồ Hanoi.

Trích ở sở dự bị lấy 70.000 đồng.

Nộp vào sở dự-bị Bắc-kỳ số tiền 30.000 đồng của nhà cầm đồ Haiphong

Cho phép M. Hérisson ở Saigon mở một tờ báo các-bạch bằng quốc ngữ và chữ nho, mỗi tháng ra hai kỳ.

Việc làm tờ hợp đồng mua những đồ kim hoàn làm qua ngoại giao.

Việc sắp lương trước cho các viên chức bản xứ đổi đi từng sở trong một xứ khác ở Đông-dương hay là ở một tỉnh xa nào, vân vân.

Quan Toàn quyền xuống H.-I-phong. — Quan quyền Toàn-quyền Pasquier và quan Tổng-sứ Robin chiều từ hôm thứ bảy mới rồi, có đi xe lửa riêng xuống Haiphong để dự tiệc và nghỉ nhảy đêm của hội Quảng công hội tinh. Hồi 1 giờ 30 đêm hôm ấy các ngài lại đi xe lửa về Hanoi, tới 4 giờ 30 tới nơi.

Cuộc hàu từ ngày hôm qua. — Cuộc hàu từ ngày chủ nhật này tại trái hẳn với cuộc bán ngày chủ nhật hai sẽ thi lần này chỉ còn một; bởi người mình lần trước không có sở nào, thì lần này lại hóa hai, là một sở có MM. Vũ-văn-An và Nguyễn-Lễ, một sở có MM. Nguyễn-Oánh tức Đức Long và Hoàng-xuân-Lan. Trong những người có tên ra bán cả trước thì duy có M. Phác-Bảo là không thấy đứng sở nào cả. Trong sở 1917 người có cả dự bị mà đến bỏ phiếu chỉ có 219 người. Số phiếu của mỗi ông được như sau này :

MM.	Nguyễn-Lễ	172 phiếu
	Vũ-văn-An	167 »
	Ng.-Oánh tức Đức-Long	57 »
	Hoàng-xuân-Lan	52 »

Còn những phiếu khác và phiếu trắng cũng ngoài 20 phiếu.

Lần này là lần bầu thứ hai tại các nhà ứng cử không sợ phải sa vỉ nhất là bao nhiêu mới trúng tử, hễ ai hơn phiếu là được.

Vậy thì MM. Nguyễn-Lễ, Vũ-văn-An là hội-viên mực thụ và MM. Nguyễn-Oánh, Hoàng-xuân-Lan là hội-viên dự-khuyết.

Còn về phần người Tây thì số phiếu mỗi ông được như sau này :

MM.	Mereader,	239 phiếu;
	Maibert,	238 » ;
	Gurrand,	238 » ;
	Verron,	236 » ;
	Silvestre,	233 » ;
	Dansier, Eugène,	231 » ;

* * *

Lời cảm ơn. — Chúng tôi xin có lời cảm tạ các ngài đã có lòng yêu mà bỏ phiếu cho cả ông tôi ngày chủ nhật vừa rồi. Chúng tôi dám xin miễn và lại trời mưa rét mà cũng được nhiều ngài bỏ cho đến, thật là vinh-dự cho chúng tôi.

Vậy chúng tôi xin cố nức gánh vác công-việc thành phố cho khỏi phụ lòng tin-cậy của các ngài.

Kính tạ
Vũ-văn-An, Nguyễn-Lễ

* * *

Chúng tôi hôm qua ra ứng tuyển về cuộc bầu-cử hội-đồng thành-phố, đều được các ngài dự-hội hạ cử, đều phiếu cao, vậy chúng tôi xin có lời thành-tạ các ngài đã quá yêu đến chúng tôi như vậy.

Chúng tôi chỉ tiếc rằng khi ra ứng cử thì rất ngắt ngày, cho nên không được nhiều tất về cái nghĩa-vụ của người ứng tuyển, nhưng chúng tôi chỉ mong sau này sẽ được các ngài không đến nỗi phải trách rằng chúng tôi không được chu tất về cái nghĩa-vụ của người đã được thành-phố cử ra làm đại-biểu, số là được xứng đáng với cái tuyệt-tình của các ngài đã đến phiếu cho vậy.

Nay kính
Nguyễn-Oánh dit Đức-Long
Hoàng-xuân Lan

Cháy tàu « Anh-nam ». — Chiều hôm thứ bảy vào hồi 5 giờ rưỡi phát hỏa ở chiếc tàu Khách tên là « Anh-nam » của công-ti Hồng-hòa ở ngõ Sầm-công. Chiếc tàu « Anh-nam » ở Haiphong lên từ hôm trước, đậu ở trước cửa nhà Kiểm-soát của sở Thương chính. Lửa mới phát hỏa ở đằng mũi tàu, vì ở đấy có đề nhiều thùng dầu tây và dầu xăng, cho nên người ta nghi có lẽ vì bắt cẩn nên lửa bén từ đấy. Chỉ trong mấy phút đồng hồ mà ngọn lửa bốc lên đỏ gác trời, khói lên ngùn ngụt, nhất là ở phía dưới sẵn đất, cho nên ai cũng tưởng cháy nhà dầu. Thình thoảng lại có tiếng nổ to, nguyên những thùng dầu đó bị lửa nóng nổ lỏi võ tung ra mà thành tiếng nổ rất đột ngột, mỗi lần cháy đến chỗ dầu xăng thì lửa lại sáng rực lên, ở thành-phố không đâu là không trông thấy rõ một mặt. Ngay từ lúc đầu sở cảnh sát đem xe với tổng đến cùng với mấy chiếc ô-tô chữa cháy đến, song đành phải chịu bỏ, vì mỗi khi thợ nước xuống tàu thì ngọn lửa không những chẳng đỡ chút nào mà lại còn bùng lên. Mãi đến lúc 8 giờ, thì cái thân tàu nổi trên mặt nước bị cháy sạch, bấy giờ lửa mới tắt hẳn. Chiếc tàu *Anh-nam* làn trở hôm thứ sáu, người ta nói rằng tuy hàng hóa đã khuân dần lên từ hôm trước, nhưng công việc chưa xong, thì thay người khác vào làm. Nghe đâu thì chỉ có khoảng 200 tấn hàng mà thôi. Tàu *Anh-nam* của công-ti Hồng-hòa bị cháy dây, cùng với chiếc Kim-an, K. m-hòa là của một người Khách. Năm ngoái chiếc *Kim an* đã bị đắm ở gần Cửa-lục, hiện nay chỉ còn một chiếc *Kim-hòa* cũng vừa lên hôm qua định ngày ở cạnh chiếc tàu này. Chiếc tàu *Anh nam* năm ngoái đã có một người tới mua tới ba vạn đồng bạc mà không mua được. Việc cháy tàu ở Hanoi có lẽ mới xảy ra là một, còn nên người các nhà cần ra xem đông không biết có bằng nào mà kể. Được tin phát hỏa ở tàu *Anh nam* thì lính cảnh-sát đẹp cho có trật-tự. Quan Đốc-lý quan Đông-lý phủ Thống sứ, quan Bố-chính, các ông cẩm Hanoi lúc phát hỏa đều ra tận nơi. Sáng hôm qua ở bờ sông chỉ còn lại những toang sắt cái tàu cháy người ta vớt ở dưới nước lên mà thôi.

Cuộc chợ-phiên của hội Hồng-thập-tự. — Chiều hôm qua, từ 2 giờ trở đi, hội Hồng-thập tự có mở cuộc chợ-phiên (kermesse) tại trường Hội-chợ để lấy tiền cho nội và giúp một phần cho dân lụt Bảo-kỳ. Tiếc vì trời mưa cho nên người mình đến xem không được đông lắm như những lần trước. Cơm tối xong tại Hội-chợ các ông Tây bà đầm ở lại mở cuộc khiêu vũ mãi cho đến gần sáng.

Đến đêm lại có mở cuộc đánh số lấy đồ, những số sau này trúng giải.

17	1066	2070	2870	3774	4756
35	1107	2091	2911	3791	4766
76	1148	2104	2958	3813	4787
117	1189	2189	2993	3834	4819
158	1190	2132	3034	3895	4838
199	1201	2273	3075	3936	4870
240	1250	2214	3103	3977	4880
281	1271	2255	3405	4018	4961
362	1312	2267	3116	4059	4988
323	1353	2296	3157	4100	5022
363	1394	2224	3183	4141	5013
404	1435	2237	3198	4182	5074
445	1446	2276	3239	4211	5084
486	1517	2278	3269	4223	5125
569	1636	2391	3280	4237	5134
574	1558	2419	3381	4264	5154
615	1599	2447	3368	4864	5166
656	1640	2460	3403	4305	5207
697	1681	2461	3444	4346	5213
704	1686	2501	3485	4387	5248
769	1722	2542	3526	4399	5261
738	1763	2582	3567	4428	5269
741	1804	2624	3608	4469	5325
779	1818	2638	3636	4473	5326
820	1845	2665	3637	4510	5330
861	1886	2706	3649	4551	5338
902	1927	2747	3680	4592	5371
943	1968	2747	3731	4633	5412
984	2006	2788	3740	4674	5454
1025	2009	2822	3772	4715	5494
	3060				

Ai được số thì trong hai ngày 21, 22 và 23 từ 13 đến 16 giờ, có lại đình bộ Thống-sứ ở An-tauer ở Đền trầy mà lấy.

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh hầy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ « *COLLYRE JAUKE selon la formule du Dr Casaux* ».

Thuốc cũng vàng, giấy gián lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm. 3002

Tiền phụ cấp về gia-quyến. — Đạo nghị-định ngày 7 juillet 1926 đặt ra khoản tiền phụ cấp về gia quyến cho các viên-chức Nam thuộc ngành chính tòng sự ở các công sở trong thành phố Hanoi và Haiphong thì nay thi-hành cả cho các viên chức tòng sự của thành phố Haiphong nữa.

Bệnh dịch tả vẫn dữ dội. — Một ngày hôm 18, phải hai người mắc bệnh dịch tả, một người ở Lạng Thế-giao vào hồi 12 giờ trưa, còn một nữa Huyện vào hồi 5 giờ 25 chiều hôm ấy. Ngày hôm qua, một người ở làng Lương-sử cũng bị bệnh gom ghê lắm, tức thì đã cho đem vào nhà xác.

Lại còn hai người nữa, Ng-văn-Hoan quán làng Phù-ninh (Hà-đông) và Ng-thị-Y quán làng Bình-mỹ (Hà-nam) cũng bị dịch tả, một người thấy nằm ở trước rạp Sán-nhiên-Đài và một người ở trước cửa chợ Đồng-xuân thì đã đưa xuống nhà thương Cống-vọng.

Du học tại Pháp. — Xem các tàu tây ở kỳ tàu Pháp sang vừa rồi, ta được tin rằng M. Trương-đình-Trí là nguyên ỷ sĩ Bắc-kỳ vừa mới đỗ xong năm thứ năm tại y-viện Montpellier. Trong số 25 người ứng thi thì ông đỗ đầu và được phép sắt cùng năm cả trong năm kỳ thi. Như vậy chỉ còn phải thi ba kỳ về khoa chữa bệnh nữa là được thật liền sĩ y khoa. Ngài ở Pháp về đây chuyển trước, ông Trí mở đỗ docteur tại y viện (doctorat d'université) mà thôi, xong kỳ thi này thì sẽ được là docteur của nhà nước công nhận (docteur d'Etat). Ông Trí đã đỗ khoa học chữa nhà rồi, nay lại theo học để thi văn-chương và luật khoa sử nhân nữa. Như thế thì kỳ quá. Tuổi trẻng ông chỉ nên chuyên hẳn về một khoa học cho tinh nghề thì cũng đã tốn công phu lắm rồi.

Tỉnh Montpellier là nơi người mình học nhiều hơn cả, cho nên không mấy kỳ thi là không có người đỗ MM. Võ đăng-Cao và Đỗ-hữu-Ngọc là người Nam-kỳ, cũng vụ thi trong tháng mười tây mới rồi đã đỗ tú thi phần thứ nhất ban B.

Bữa qua có lời mừng ông Trương-đình-Trí và các ông tân khoa ở bên ấy.

Kết quả kỳ thi tri-huyện hạng ba. — Nay đã có nghị-định về việc MM. Ng-tấp-Lễ, thanh-tra tòa sứ, Đỗ-quang-Giai, lục-sự thượng hạng ban ba được thăng tuyển hạng ba mà bổ tri-huyện hạng ba như trước.

Thi thư-ký tập-sự sở Điện-báo. — Danh-sách các thí-sinh trúng tuyển kỳ thi thư-ký tập-sự sở Điện-báo ngày 10 và 13 décembre vừa rồi, nay theo thứ tự A B C đăng như sau này :

Cậu Quách-tử-Anh, Ng-v-Bao, Trần-văn-Bao, Võ-viết-Bội, Ng-văn-Bình, Trần-đức-Cân, Trịnh-đình-Hữu dit Chạch, Phạm-bá-Chinh, Chu-toàn-Chi, Ng-văn-Chu, Ng-ngọc-Chức, Ng-văn-Chương, Ng-văn Chuyên, Đặng-trần-Cơ, Ng-huy-Các, Vũ-huy-Chương, Ng-văn-Cương, Hoàng-trọng-Bột, Võ-đức-Diễn, Hà văn-Diễn, Ng-quang-Định, Vũ huy-Điển, La-v-Điển, Hoàng-bằng-Doãn, Trần-quang-Doãn, Ng-ngọc-Du, Dương-văn-Dư, Đào ngọc-Gia, Ng-xuân-Giang, Vũ đình-Hiếu, Trần-ngọc-Hà, Ng-văn-Hoạch, Phạm-gia-Hưng, Tống-xuân-Huy, Đỗ-Huynh, Ng-Hưu, Ng-Khang, Ngô-sĩ-Khiêm, Hà-trọng-Kuối dit Khun, Ng-văn-Kim, Trần-v-Kiêm, Trần-minh-Kinh, Lê-đình-Kỳ, Ng-đình-Kỳ, Vũ-tiến-Lâm, Ng-văn-Lanh, Ng-hữu Lập, Phùng-văn-Lịch, Trần-huy-Liễn, Khuất-trọng-Luân, Vũ-kiều-Minh, Tống-sơn Minh, Ng tam-Ngọc, Vũ-đình-Nguyên, Đỗ-đức-Nguyên, Bùi-ngọc-Nhương, Ng-đức-Phan, Sinh-v-Phan, Lưu-nguyên Phan, Phạm-văn-Phi, Ng-hữu-Phức, Ng-văn-Quế, Vũ-v Quy, Ng-v-Quy, Bùi-Quyền, Trần-v-Quỳnh, Ng trọng-Quỳnh, Dương-bửi Sách, Ng-v-Tam, Ng-văn-Tang, Ng-văn-Tao, Ng-trọng-Thắng, Ng-đăng-Thành, Phạm-khắc-Thanh, Phạm-văn-Thiết, Trần-trọng-Tâu, Vũ-kiều-Thương, Dương-văn-Thảo, Phan-quý-Thực, Ngô vi-Thuy Hoàng-nhật-Tiếu, Ng-văn-Tiên, Phan-hoàng-Tiêm, Ng-huy-Tiết, Đặng-văn-Tinh, Lê-v-Tiến, Đặng-đức-Trác, Lê-chí-Trinh, Ng-văn-Trạch, Lê-v-Trung, Bùi-duy-Tuân, Trần-tư-Tước, Đặng-đình-Tang, Ng-v-Tuyển, Trần-minh-Tuyết, Bùi-v-Văn, Tăng-xuân-Vinh, Văn-đức-Vinh, Đỗ-đình-Vong, Ng-đình-Yêu.

Cuộc đua ngựa. — Bốn chủ-nhật 26 décembre tới 2 giờ chiều, tại Hanoi sẽ có cuộc đua ngựa.

Muốn mua sách dậy người Kinh nói tiếng Thổ, tiếng Thanh-Y, tiếng Trại Viết thư cho M. Trần-quang-Văn An-châu. 5.979

Trường Mỹ thuật. — Các học-sinh có tên sau này được trúng tuyển vào ban kiến-trúc trường Mỹ-thuật :

MM. Ngô-khắc-Trân (Trung-kỳ)
Ng.-xuân-Phương (Bắc-kỳ)
Lê-v.-Hồ (Trung-kỳ)
Hồ-Cẩ-Cẩ (Cao-miên)
Vũ-bá-Dương (Bắc-kỳ)
Bùi-v.-Trọng (Trung-kỳ)
Lê-quang-Tinh (Nam-kỳ)
Phạm huy-quỳnh (Bắc-kỳ)
Phạm-tư-Quảng (Bắc-kỳ)

Tòa án Trung-trị. — Hôm nay tòa án Trung-trị xử những việc sau này :

Ăn cắp ở hiệu Gô đa. — Ng-Thanh là thợ may, một hôm vào hiệu Gô-đa giả cách đứng xem ở ngăn hàng bàn đồng-hồ, lừa lúc vắng người, mở ngay ngăn hàng lấy ăn cắp cái đồng-hồ bỏ túi, bị người bán hàng tên là Nguyễn-hữu-Lợi bắt được quản tang. Tòa phạt Ng-Thanh 8 tháng tù.

Ăn cắp của chủ. — Ng-thị-Giêu ở và gà cho M. Ng-minh-Lê được ít lâu ăn cắp hai cái thùng nước và hai cái áo của chủ bỏ đi, bị linh cảnh-sát bắt được. Tòa lương phạt Ng-thị-Gà 1 tháng tù án treo vì trước chưa can án bao giờ.

Ăn no rồi chạy — Nghiêm-v-Xuân làm ruộng, một năm cũng vay với một tên nữa vào hàng cơm của Ng-văn-Bình ở phố Cửa nam ăn cơm, khi no say rồi, tên kia giả cách có việc gấu đi ngay, còn tên Nghiêm-v-Xuân ngồi lại một chỗ định lúc người bán hàng bận tiếp khách ù tế chạy mất, nhưng người nhà cũng cơm thấy chạy đuổi theo bắt được. Tòa phạt Nghiêm-v-Xuân 15 ngày tù và 16 quan.

Áp đảo tại gia và dọa giết chết. — Bùi-trung-Thư bị kiện rằng hôm 9 tháng 11 tây vừa rồi, tự tiện áp đảo vào nhà một người thầu-khoán tên là Vương-v-Viết ở phố Lò-đúc số 52, khi ông nhà về thấy người ở nhà bèn tại lại gio dao dọa giết chết. Sau xét ra thì mới biết Nguyễn-thị-Tỷ ngày năm ngoái có lấy Bùi-trung-Thư, nhưng mới đây không bằng lòng nữa bỏ về, nay Bùi-trung-Thư được tin rằng tại lý mới lấy Vương-văn-Viết thì đến nhà chực bắt về. Bùi-trung-Thư có trát đòi nhưng sáng hôm nay không thấy đến nên. Tòa xử vắng người cho trát đòi lần thứ hai sau sẽ đòi chứng thêm.

Bậy tớ bất lương. — Bạch-văn-Thâm ở với một người bàng cơm tên là Nguyễn-thị-Cả ở phố Mới, một hôm chả đưa 3 đồng bạc để đi mua rượu không thấy về nữa. Khi chủ sọ ra các đồ đạc thấy mất hàn xiêu nữa. Hỏi thì lần lấy thú nhận có lấy tiền của chủ và lấy cắp những hộp kim lấy. Tòa phạt Bạch-văn-Thâm 3 tháng tù.

Cái nạn ô-tô. — Vào hồi 5 giờ sáng hôm qua, có một cái nạn ô-tô ở phố Cửa-nam suýt tí nữa phố Tạ-hiện mất. Người bị nạn tên là Đinh-văn-Thăng 57 tuổi làm ở sở Lục-lộ, quán làng Thọ-an (Hà-đông) khi đưa vào nhà thương được một lúc thì chết.

Hồi 10 giờ 45 tối thứ sáu vừa rồi, chiếc ô-tô của một ông giáo Tây trường Albert Sarraut đi ở đường Đồng-khanh lên và chiếc ô-tô của một người làm ở nhà Trung-pháp ngân-hàng đi ở đường Tràng-thi lại, khi đi tới cửa cửa hiệu Gô-đa trông ra, thì hai chiếc đụng phải nhau xe hư-hại nhiều, nhưng may không việc gì đến người cả.

Các cuộc vui chớp bóng

CINÉMA PALACE HANOI

Từ thứ tư 15 đến thứ ba 21 décembre 1926

MON GOSSE

Đại hài-kịch 5 đoạn vui xuất trò

FAMILY - CINÉMA HANOI

Từ thứ tư 15 đến thứ sáu 17 décembre 1926

L'AVION FANTOME

Ciné Roman en 12 Episodes 3è & 4è Episodes

Từ thứ bảy 18 đến thứ ba 21 décembre 1926

UNE RUSE DE FEMME

Phim-ảnh Tàu 20 đoạn

của hội làm phim-ảnh Tàu ở Thượng-hải
Chuyện hay cảnh lạ và vui

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Bưu-quản xin cảo-giải mau hộ khi có việc gì viết thư đòi hỏi bưu-quản, thì cho biết số in ở tờ giấy gửi báo, hoặc là gửi cho bưu-quản cái giấy quản ký, để cho người làm sổ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vẩn tắt, hoặc thêu quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quan không biết ai mà trả lời.

Bằng vận máy ô-tô. — Từ ngày 30 janvier 1926, quan Thống-sứ đã giao cho quan Chánh lục-lộ làm đại-biểu ngài về việc cấp bằng văn máy ô-tô.

Từ bấy giờ sở lục-lộ là được sát hạch và cấp phát các chứng chỉ cầm máy xe các hạng.

Vậy phàm ai muốn dự thi kỳ thi văn máy xe, thì cứ trực tiếp với ty kiểm soát ô-tô (*contrôle des autos*) của sở Lục-lộ mà xin.

Một tin buồn của nhà báo-chí Montès. — Sáng hôm nay, hồi 11 giờ sáng, đã cất đám M. Nguyễn-văn-Ba, làm việc chữ thuốc ở nhà báo-chí Montès, nhà ở số 93, phố hàng Bóng.

M. Nguyễn-văn-Ba làm việc ở nhà báo-chí Montès đã mười hai năm. M. Ba rất sành nghề chữ thuốc, pha thuốc, những việc khó-khăn thường giao cho M. Ba cả.

M. Ba chăm-chỉ cần-thận, tính lại vừa hiền-lành, và tử-tế, nên ai cũng yêu-mến.

M. Nguyễn-văn-Ba cũng có công trong cái tiếng tốt của hiệu báo-chí Montès; khi cất đám có nhiều vòng hoa của bè bạn thương tiếc đưa đến phúng. Vậy xin chia buồn với quí-quyến và với M. Damart là chủ hiệu Montès.

Ngạch khố xanh. — Hay đặt ra một hội-tong gồm có M. Maran giám binh Haiphong làm chánh hội đồng và M M. Pansiart giám binh Hanoi, Marasse đốc khố xanh ở Hà-đông làm hội viên, đã đến ngày 17 janvier 1927 tới. 7 giờ sẽ họp tại Hanoi, xét về việc cho các viên đội khố xanh hạng nhất lên chức quản khố xanh.

Bật tin. — Một người Tây lai tên là Coutere Lou's 23 tuổi, làm công cho một hiệu buôn ở Haiphong can tội bội tín mấy món tiền to của hiệu ấy, nay rõ trát tòa án sức, đã phải bắt ở Hanoi giải xuống tòa-án Hai-phong xét hỏi.

Bắt nhầm. — Sáng hôm qua Mme Ng-bá-Chính ở đường Victor Hugo số 46 đi ra phố hàng Cỏ có đánh rơi mất một chiếc vòng vàng dát kim-cương đáng giá 500 đồng.

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ANH NÊN BIẾT

Vì hiệu báo chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

Tin sau cùng

Sẽ chỉ-huy tại nghị viện Pháp

Trong buổi hội-nghị ban đêm, thứ dân nghị-viện bỏ 405 về đối với 140 về, sẽ chuẩn sẽ chỉ-thu. Nguyên-lão nghị-viện bỏ 265 về đối với 7 về sẽ chuẩn. Số thâng chi của khoản tiêu thu nhập hụ xuống là 82.750.000 francs. Các khoản chi xuất là 39.538.561 0 0 francs. Từ ngày lập chính-phủ công-hòa đến giờ, lần này là lần đầu, sẽ chi thu bàu chẳng như thế, có khấy mất 36 ngày.

Việc khuyên đảo chính-phủ ở Lithuanie

Các quan thượng thư về đảng cộng-sản, trên thoát trong khi xảy ra việc khuynh-đảo chính-phủ, nghe đâu hiện đương sửa soạn việc công kích chính-phủ lâm thời ở Kovno; các đảng phái-cộng đương đều đình với nhau để chống sự lại, quan thượng-thư Slezevicius tử-trận, thì giáo-sư Vo dorunas thế chân vào chức thủ-tướng, kiêm thượng thư bộ ngoại giao.

Bình tỉnh Nhật-hoàng

Bình-tỉnh Nhật-hoàng vẫn nguy cấp. Đêm ngày thứ năm, nhiệt độ là 38, mạch chạy 124 thứng, hô hấp 25 nơi. Thống chế Togo, các vị thượng quan, và quan thượng-thư bộ Hoàng-gia đêm ngày thứ sáu sang ngày thứ bảy, ở luôn gần chỗ ngự làm của Nhật-hoàng.

Nhà Đông-dương ngân hàng

Quan hàu có đăng bản lệnh giao lưu thông kể từ ngày 21 décembre 1926 cái độc quyền của nhà Đông-dương ngân hàng ở Đông-dương, ở Úc-châu, ở Nouvelle Calédonie, ở Ấn-độ, và ở Somalis.

Tòa nội các nước Đức bị đổ

Tòa nội các bị đổ ngày hôm qua, về quan thượng-thư thứ tám sau công việc. Nghị-viện lần đến ngày 19 mới họp.

Dịch hạch ở Mông-cổ

Ở khắp các hạt nội Mông-cổ có dịch tả đương thành ra, nay lại muốn lan ra miền Đông-thiên-tộ. Hiện các sở y-tế đã đương ra sức trừ dịch.

A. R. I. P.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Haiphong vẫn dịch dữ lắm. — Mùa việc nhiệt qua đã lần rồi mà Haiphong vẫn còn dịch-tả đi-đột. Trong một ngày thứ 5 u mà cuốt mất 25 người và sáng thứ bảy 12 người. Ấy là không kể những nơi ngoài thành phố, sự khai trình không thuộc về thành phố, không rõ là bao nhiêu.

NAM-ĐỊNH

Thuyền chuyển. — Được tin rằng ông Nguyễn-văn-Tuyên, giáo-học lớp Cao-đẳng trường Pháp-Việt Nam-định mới thuyên đi làm chức đốc-học trường Pháp-Việt Vụ bản.

Ông giáo Tuyên là người đứng đắn, tính nết ôn-hòa và rất chăm-chỉ làm việc, nên quan trên có dụng yên, bạn bè quý mến, học-trò rất là kính-trọng.

Trước khi ông giáo Tuyên đi nhận chức, hội Học-giới-bản trợ có thết rượu sâm-banh và các bạn đồng sự có đủ mặt tiễn-hành.

Xin có lời chúc ông giáo Tuyên thượng lộ được vạn sự toàn hảo.

Ng-v.Tr. lai cảo

PHÚ-THỌ

Đêm nhạc cải mạng. — Chiều tối hôm thứ năm 16 décembre ở phố Cạp-đã có một đám Khách cải nhau ồm sồm hồi lâu rồi sinh ra lẫn nhau đi đội. Trước còn tiu nhau bằng tiếng Khách, sau cùng cuống lên tia cả bằng tiếng Nam. Được độ nửa giờ thì có tiếng kêu to : giới cứ nó giết tôi! Hàng phố nghe chạy lại thì ra chỉ có đám đạo đâm chết lẫn vào bọng trên mái đã ra bằng chân đi đứng không vững quay ra lăn nhào xuống chết ngay. Người Khách ở các nhà bán bắt giữ đám sát nhân lại và đi trình sở Cảnh-sát, rồi mới thấy người không tử-thi lên nhà xác. Sáng hôm 17 người Hoa-thương có làm chay, và đem chôn tại nghĩa-địa làng ở Phú-thọ.

KIẾN-AN

Đạo thầy trò này. — Nhiều người phàn nàn về cái nạn đối đãi của học-trò và dân sự tại trường Cầu-lu (An-lão) với thầy giáo trường ấy lẫn nay thật sinh ra lắm sự lôi thôi trị tại người mất. Nào bỏ mặc học-trò đặt về nói xấu thầy, học-trò viết giấy dán khắp nơi bêu nhục thầy; rồi lại vu-vơ đẩy cả bố mẹ học-trò với mấy lần học-trò đã đầu tận trường mà lăng mạ thầy, mang đầy cớ đánh phải tẩy bị thương nữa; quan sở tại phải về khám kiểm và hiện vẫn còn đương phân xử chưa xong. Nếu những thói ấy mà không trừng trị đi thì sĩ còn muốn xin về chốn thôn-quê dạy học nữa.

Than ôi! thế đạo suy đồi, nhân dân bất đạo, trông tị ấy đạo thầy trò, tình sư chỉ của tạ tí lưu nay, thường xử ra những trò quái-ác quá, mà ngạo-ngán làm thay.

V. Đ. lai cảo.

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Sang năm lại có tổ nam-giao. — Qua tháng 2 sang năm, Nam triều sẽ cử hành lễ nam-giao đại-tự, do quan phụ-chính thân-thần phụng sung chánh nghị, cung-đại bình tế.

Lễ tế giao sang năm, các lễ nghi cũng đều như cũ, duy có những choán hao phí về lễ thời mới tinh lắt mà thôi.

Lễ lạc tuần tiên thọ. — Lễ lạc tuần tiên thọ cho Khôn-nghi hoàng thái hậu sẽ cử hành vào quãng tháng 3 sang năm.

Lễ thăng phụ lãnh vị đức Hoàng tôn. — Nay mai sẽ cử hành lễ thăng phụ lãnh vị đức Hoàng-tôn tuyên-hoàng đế tôn là Khải-định thứ tư.

Lễ thăng phụ lãnh vị cũng nghiêm thành vị ở đàng-tẩng (lăng chân 6) và điện phụng-tiên.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

(Suite)

— Voyons. Que lui avez vous demandé?

J'ai ouvert le livre au hasard comme elle disait, et je lui ai demandé la première demande que j'ai trouvée.

Et qu'est-ce que c'était que cette demande?

C'était : *Qu'arriva-t-il ensuite ?*

C'est là qu'a été faite cette observation profonde sur une perruche un peu gourmande qui appartenait à une dame pensionnaire :

— *Est elle gentille ! elle mange le dessus de sa tartine, comme une personne !*

C'est sur une des dalles de ce cloître qu'a été ramassée cette confession, écrite d'avance, pour ne pas l'oublier, par une pécheresse âgée de sept ans :

« Mon père, je m'accuse d'avoir été avarice.

« Mon père, je m'accuse d'avoir été adultère.

« — Mon père, je m'accuse d'avoir élevé mes regards vers les mon sieurs. »

C'est sur un des bancs de gazon de ce jardin qu'a été improvisé par une bouche rose de six ans ce conte écouté par des yeux bleus de quatre à cinq ans :

« — Il y avait trois petits coqs qui avaient un pays où il y avait beaucoup de fleurs. Ils ont cueilli les fleurs, et ils les ont mises dans leur poche. Après ça, ils ont cueilli les feuilles, et il les ont mises dans leurs joujoux. Il y avait un loup dans le pays, et y avait beaucoup de bois ; et le loup était dans le bois ; et il a mangé les petits coqs. »

Et encore cet autre poème :

« — Il est arrivé un coup de bâton.

« C'est Polichinelle qui l'a donné au chat.

« Ça ne lui a pas fait de bien, ça lui a fait du mal.

« Alors une dame a mis Polichinelle en prison. »

C'est là qu'a été dit, par une petite abandonnée, enfant trouvé que le couvent élevait par charité, ce mot doux et navrant. Elle entendait les autres parler de leurs mères, et elle murmura dans son coin :

— *Moi, ma mère n'était pas là quand je suis née !*

Il y avait une grosse tourière qu'on voyait toujours se hâter dans les corridors avec son trousseau de clefs et qui se nommait sœur Agathe. *Les grandes grandes*, au dessus de dix ans, — l'appelaient *Agathocles*

Le réfectoire, grande pièce oblongue et carrée qui ne recevait de jour que par un cloître à arcades voltes de plain-pied avec le jardin, était obscur et humide, et comme disent les enfants, plein de bêtes. Tous les lieux circonvoisins y fournissaient leur contingent d'insectes. Chacun des quatre coins en avait reçu, dans le langage des pensionnaires, un nom particulier et expressif. Il y avait le coin des Araignées, le coin des chenilles, le coin des Cloportes et le coin des Cricris. Le coin des Cricris était voisin de la cuisine et fort estimé. On y avait moins froid qu'ailleurs. Du réfectoire les noms avaient passé au pensionnat et servaient à y distinguer comme à l'ancien collège Mazarin quatre nations. Toute élève était de l'une de ces quatre nations selon le coin du réfectoire où elle s'asseyait aux heures des repas. Un jour, M. l'archevêque, faisant la visite pastorale, vit entrer dans la classe où il passait une jolie petite fille toute vermeille avec d'admirables cheveux blonds, il demanda à une autre pensionnaire, charmante brune aux joues fraîches qui était près de lui :

Qu'est ce que c'est que celle-ci ?

— C'est une araignée, monseigneur.

— Bah ! et cette autre ?

— C'est un cricri

— Et celle là ?

— C'est une chenille.

— En vérité, et vous-même ?

— Je suis un cloporte monseigneur.

Chaque maison de ce genre à ses particularités. Au commencement de ce siècle, Écouen était un de ces lieux gracieux et sévères où grandit, dans une ombre presque auguste, l'enfance des jeunes filles. A Écouen, pour prendre rang dans la procession du Saint-Sacrement, on distinguait entre les vierges et les fleuristes. Il y avait aussi « les dais » et « les encensoirs », les unes portant les cordons du dais, les autres encensant le Saint-Sacrement. Les fleurs revenaient de droit aux fleuristes. Quatre « vierges » marchaient en avant. Le matin de ce grand jour, il n'était pas rare d'entendre demander dans le dortoir :

— Qui est-ce qui est vierge ?

Madame Campan citait ce mot d'une « petite » de sept ans à une « grande » de seize, qui prenait la tête de la procession pendant qu'elle, la petite, restait à la queue : Tu es vierge, toi ! moi, je ne le suis pas.

V

Distractions

Au-dessus de la porte du réfectoire était écrite en grosses lettres noires cette prière qu'on appelait *la Patenôtre blanche*, et qui avait pour vertu de mener les gens droit en paradis :

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

LE-LAI tiên-sanh, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch

(Tiếp theo)

— Nào xem. Vậy thế con hỏi nó câu nào?

— Thưa mẹ, con y như lời nó, con mở trang sách hú họa, con thấy đâu trang có câu hỏi thì con hỏi ngay nó.

— Câu hỏi đó là câu hỏi thế nào?

— Câu hỏi rằng: *Rồi sau ra làm sao nữa?*

Lại có một câu ngụ-ý sau này xét ra thật là sâu nghĩa nói về một con vẹt hơi tham ăn, của một bà trọ trong nhà tu đó. Câu bình-phẩm rằng:

— Con vẹt xinh quá! ăn bánh thì chọn lấy những nhân, chẳng khác chi người!

Lại có người nhặt được trên tấm đá lát nhà tu một mảnh giấy ghi cái thú-tội sau này, để cho dễ nhớ, mà kẻ có tội biên sẵn những lời định thú đó là một cô con gái bảy tuổi.

« — Thưa cha, con tự cáo con đã phạm lỗi biển-lận.

« — Thưa cha, con tự cáo con đã phạm tội thất-tiết.

« — Thưa cha, con tự cáo con đã ngước mắt lên nhìn dàn-ông. »

Ở trên những nấm cỏ ngoài vườn, có một cái miệng tươi con trẻ lên sáu kia đã kể câu chuyện sau này, để cho một cặp mắt xanh chứng lên bốn lên năm đứng ngẫn ra nghe.

« — Ngày xưa có ba con gà trống nhỏ, nó ở một nơi có nhiều hoa. Nó hái hoa mà bỏ vào túi áo. Nó hái hết hoa rồi nó lại hái đến lá mà bỏ vào đỡ chơi. Xứ ấy có một con lang, mà nhiều rừng lắm; con lang ở trong rừng; rồi nó ăn thịt ba con gà trống nhỏ. »

Lại một câu có thi-vị sau này nữa:

« Thằng Hề một hôm đánh cho con mèo một gậy. Con mèo bị đánh thì không thích lại kêu đau. Một bà bèn bắt thằng Hề bỏ ngục. »

Lại có một con bé bỏ-côi vô-thừa-nhận, nhà đòng bắt lấy mà nuôi, một hôm nó nghe thấy chị em nói chuyện đến mẹ, con bé cũng vào xó lẩm-nhẩm một mình, nên câu rất êm-ái, rất ngọt-ngào sau này:

« — *Còn như tôi, thì hôm đẻ tôi, mẹ tôi đi vắng!*

Trong nhà đòng có một bà phước canh cổng to-béo, lúc nào cũng thấy lật-đật vội-vàng ở ngoài lối đi, tay cầm một chùm thìa-khóa. Tên bà là *Xơ-A-gát*. Những cô thật *lớn-lớn* - nghĩa là đã ngoài mười tuổi — thường kêu bà là *Xơ-A-ga-tốc-lê*.

Phòng học-trò ăn, là một phòng lớn hình chữ-nhật, mà chỉ có một cái cửa-cuốn thấp, ngang với mặt vườn, để lấy khí sáng ngoài vào, thật là tối-tăm mà lại ẩm thấp, trẻ-con nói rằng đầy những sâu cùng bọ, ở các nơi xung-quanh nó bò sang. Thành ra bốn góc phòng đặt bốn tên mà gọi. Một góc thì gọi là góc Nhện, một góc thì gọi là góc Sâu, lại có góc Nhảy, góc Dế. Góc Dế là góc ở ngay bên nhà bếp, học-sinh thường ưa góc ấy, bởi vì góc ấy ấm hơn những góc kia. Tên là tên đặt cho bốn góc buồng ăn, mà rồi sau thế nào lại hóa ra tên từng tụi học-trò. Khác nào như nhà học-đường *Mazarin* (ngày nay là Hàn-lâm-viện) ngày xưa chia ra làm bốn khu gọi là bốn nước. Các cô học-trò lúc ngồi ăn ở góc phòng nào thì gọi là thuộc về nước ấy. Một hôm đức Thái-giám-mục đi kinh-lý vào khám trường, ngài dương ở trong một lớp học, bỗng thấy một cô thiếu-nữ da-dẻ hồng-hào, tóc thì vàng nuột ở đâu chạy vào, Đức cha ngài bèn phán hỏi một cô khác nước đa ngâm-ngâm, hai mà phớn-phở. Ngài hỏi rằng:

— Con bé này con bé nào?

— Lạy cha, chị con là một con Nhện.

— Lạ chưa! thế con kia?

— Chị ấy là Dế, ạ.

— Còn này?

— Sâu ạ.

— Thế con là chi?

— Thưa cha, con là Nhảy.

Phàm những nhà tu như thế mỗi nhà có một thứ chuyện riêng, thành ra biệt tướng như thế. Ở đâu thế kỉ này, tại *Ecouen* khi nhà-thờ rước kiệu Minh-thánh, những con-gái các nhà đi rước phân-biệt làm mấy hạng. Có nào đi vào kiệu Đức Bà đồng-trinh thì gọi là « đồng-trinh », có nào đi vào kiệu hoa thì gọi là « cắm hoa. » Lại có cô gọi là « kiệu minh Chúa, » có cô thì gọi là « Bình hương » là bởi đi phò cắm dây kiệu, và đi xông hương vào kiệu Minh-thánh. Các cô cắm hoa thì đi rước hoa, bốn cô đồng-trinh đi lên trước. Thường buổi sáng hôm rước đó, hay nghe những câu chuyện như sau này trong phòng-ngủ của các cô nữ-học-sinh:

— Ai là đồng-trinh, đây?

Bà *Campan* có chép lại câu chuyện một cô lên bảy tuổi phải đi sau đám rước nói với một cô lớn mười sáu tuổi đi lên trước đám rước mà rằng:

— Chị đồng-trinh, em không trinh, chị ạ.

V

Những cuộc giải-trí

Ngay phía trên cửa vào phòng-ăn, xưa có viết chữ lớn bài khấn sau này, thường gọi là bài *Kinh trắng*, nghe đâu ai cũng bài ấy thì rồi sau lên thang thiên-đường.

(Còn nữa)

Những hồi tứ đầu, đã in thành sáu quyển, một bên chữ Pháp, một bên quốc-văn, bán giá như sau này:

Phần thứ nhất.	Quyển 1	223 trang, bán.	0 $ 50	*Ở xa phải trả thêm tiền*
	— II	203 —	0 45	
	— III	183 —	0 35	*cước, mỗi quyển. . . 0$20*
	— IV	183 —	0 45	
	— V	319 —	0 65	*Cả bảy quyển gửi 0*
Phần thứ hai.	Quyển I	219 —	0 45	*làm một gói . . . . 0$70*
	— II	207 —	0 50	

Tự do diễn đàn

Về việc cải lương hương-chính

(Tiếp theo)

Bốn là người Annam phần nhiều tính thông minh còn mong mánh, kiếm thêm còn mơ màng, trăm nghiệp, nghìn nghề, toàn phải dùng đến thói quen làm gắc, công việc chi đã theo đã quen làm thật nhanh thật tốt. Bởi như việc cầm quyền chấp chính của người mình, số tài năng đối chất mặc dầu song vẫn thua thói quen làm trước.

Tưởng hội-đồng hương-chính cũng vậy, nên làm việc gì xem ý vẫn giữ theo thói cũ, nếu có bách thoát lối mới cũng là theo gương đó thôi, chớ ý tự nhiên thật còn ít quá, là vì chưa được quen khi quen quen, hơi thảo theo thói hội-đồng đã mãn hạn, lập hội-đồng mới, thành ra lại cứ lối cũ kéo tràn, khi thấu thái được ít nhiều thời lại sắp mãn hạn thành ra công việc không chạy không trôi, vậy cái khóa hạn ba năm lập lại hội-đồng có ý ngăn chăng? và còn có nhiều làng khi lập hội-đồng mới, không đủ người đủ cách ra ứng cử hội-đồng phải bàu gạn, bàu ép, cho gọi là có hội-đồng, thử xem ra không có chất chi cho là đáng-kể, đó cũng là một điều chậm tiến cho việc cải-lương.

Dân trong thôn quê có bao nhiêu làng từ khi có hội-đồng hương-chính tới nay chẳng những là sự thịnh lợi không được dồi dào, phát đạt lại còn bị sự tăng bắn thêm lên vì sao? Vì cứ mỗi kỳ lập lại hội-đồng, thì lại số đầy nhau ra mua lấy danh, rồi lấy chức chẳng những là sa phí tăng nhau trong làng trong xã mà thôi, lại còn lễ chỗ này đó ba trăm, đặt chỗ kia đôi bảy chục cho nó trọn cái danh vị của mình, ba kỳ lập hội-đồng như thế, ấy là hết của.

Tưởng việc cải-lương của dân quê ta tuy rằng biết gọi là biết đổi thói, chớ chưa lấy chi làm am tường cho lắm, thói nghi hoặc mập mờ vẫn còn chưa hẳn, chưa đủ biết tinh điều pháp luật, khinh sự tham ô, chưa đủ hiểu, thế nào là danh-dự, thế nào là phận sự đối với quốc-gia, chỉ lu mình mình ai biu thế nào là rằng thế, chỉ quen thói cả và lấp miệng em, cho nên tinh ngông thói nó vẫn còn chưa hết.

Như ý kiến tôi thường nông hẹp của tôi đây, thiết tưởng nếu nhà nước muốn cho dân thôn quê, trách những điều đã nói trên kia, mà thâu thái dần dần, theo lối văn-minh, mở đường khai hóa cạnh cải phong tục cho được hợp thời. Điều thứ nhất hãy giờ nhà nước nên lập ra một tờ Việt-Nam quan báo bằng chữ quốc ngữ, yết cáo các chương-trình, về việc cải lương về văn chính-trị, sự thăng thưởng, điều hình phạt án tuyệt riêng, phần dân Annam. Từ quan chí đến văn chí võ, nào là kể có công đáo thưởng, nào là người có tội bị trừng các văn điều thuyết cần các bậc danh nhân, các bài hễ thị của các quan cai-trị văn văn. Rồi phát về cho các hội-đồng hương-chính, để kẻ có quyền đọc giảng cho hội-đồng dân nghe dân cũng đều hiểu, biết người làm điều hay nên khen nên theo, kẻ làm điều xấu nên chê nên tránh. Thiết tưởng cũng là giáo rẻo cho dân một khoa học hay, mất một ngày một sáng, nếu một lần mất khôn, đó cũng là có ích cho những kẻ ngu khờ của dân ta vậy. Quan báo này xuất bản hoặc tuần lễ một kỳ hoặc mười lăm ngày một kỳ, rồi nhà nước cho không, rồi bắt dân giả bằng tiền công quỹ cũng được. Nếu nhà nước mà vì dân thôn quê còn nhiều điều khó-dại kia mà lập ra tờ công báo này, tưởng cũng khác chi miếng nhựa tẩy ở trong tay một nhà danh họa vậy. Tờ báo này chỉ phải để tại nhà hội-đồng cấm không được đưa về nhà tư thôi, sự kiểm duyệt cũng như sổ sách vậy nếu điều mận sổ nào, người giữ quyền trong hội đồng bị khiển trách.

Điều thứ hai, việc kinh thâu mình ma chay khao khoán, nên bắt khoan thứ cho dân ít nhiều, rồi đây chẳng bao lâu sẽ có ngày tiêu dượt tự nhiên nhà nước cũng chẳng cần chi phải bắt buộc. Sự ăn uống đó, chẳng qua người đời xưa tiền nhân lập ra người nọ lộ kia sết chỉ rinh lấy nhiều miếng biếu cho to, phần cho hậu để giữ lấy cái hay hiệu sao đành hiếu chức ở chốn đình trang. Cỗi rễ ăn uống hoang toàng khoán khao bắt buộc nhau chi vì lễ đó. Vậy bây giờ nhà nước cho luật ra: như sự ma chay khao khoán ai muốn làm thì làm không trời thôi không được giựa vào câu giả nợ miệng, cho dân [illegible] khỏi [illegible] bắt buộc nhau, không ai được nói đến ai về việc ăn tiệc nặng về người nọ lệ kia lỡ ra có bề tổ cáo đến quan trên sẽ bị phạt rất nghiêm để làm gương cho kẻ khác như là phạt tiền hay phạt giam.

Tuy sự ma chay khao khoán được phép làm nhưng tiền nộp quĩ vẫn phải theo hương-mục. Lại còn phải nộp thêm vào quĩ như là mỗi con trâu, phải nộp quĩ 2$, con bò 1$00 con lợn 0$50.

Các việc ăn uống vừa nói trên kia dân chỉ được phép dùng cách thường thu, trở giá bình loạt, cấm không được phân ra người đàn anh ăn nhiều, kẻ đàn em ăn ít. Các ông già lão, các người hương-thôn nên bớt quan hàm phẩm trật, cấm không được nhận biếu của công dân, hay là bắt dân phải biếu, lỡ có người tổ cáo đến quan trên sẽ phải trừng phải chừng phạt một cách mất danh giá, rồi đăng lên quan báo để cho công chúng điều hay. Nếu nhà nước về đường khai hóa cho dân quê, cấm được tục, cỗ biếu phần đến ăn hơn, ăn kém ấy đi thiết thừng là một vị thuốc trừ rất diệu cho những sự ma chay khao khoán ngoài nợ lệ kia! Khao làm gì nữa mà khao, lệ nợ ngoài kia làm gì nữa mà khao ai phần nấy nữa mà lệ ngoài!!! Ai biếu nữa mà khao ai phần nấy nữa mà lệ ngoài. Còn đến sự hách khí nhau, tranh thì nhau chức kia phẩm nọ, rồi cũng một ngày hiu hắt. Ấy chỉ nữa mà tranh nhau, chẳng nhẽ mất tiền mà cũng như kẻ khác. Tốt cho nhẽ sự ganh tỵ, thanh thì nhau và lễ kia ngoài nợ một ngày nhỏ hơn là dần đi tự nhiên là vì đó, mà dân một ngày một thịnh, một hưng cũng vì đấy.

Điều thứ ba, bây giờ nhà nước nên cho dân được quyền thu chơ, cứ theo đám cưới ăn từ hai nhỏ nhất là đám cưới ăn tới 200$00, cho phải nộp quĩ 1$00, đám cưới ăn 100$00 nộp quĩ 5$00 đám ăn 50p.00 nộp quĩ 2p.50 việc này nhà giá ăn hao nhiều, thì nhà trai phải khai cho hội-đồng biết để thu cho tiện. Trâu, bò, lừa, ngựa, ruộng vườn, bến bãi, xe cộ, nhà nước cũng cho phép đầu được thu tiền bổ quĩ: như là trâu mỗi con mỗi năm 0p.20, bò 0p 10, lừa, ngựa, mỗi con mỗi năm 0p.50, xe cộ mỗi năm mỗi cái 0p.20, ruộng mỗi mẫu mỗi vụ 0p.10, vườn, bến, bãi mỗi năm mỗi mẫu 0p 10. Nếu nhà nước cho dân được quyền thu nhập những khoản này vào quĩ, thời sống quĩ mới được dồi dào đồng tiền, ấy muốn để việc này, việc nọ mới có thể thi hành cho được.

Điều thứ tư, nếu các hội-đồng hương chính trong một hạn ba năm, không có điều chi rái với nghị định, trái với hương ước, phạm đến pháp luật, không bị dân chúng tố cáo điều gì về việc hà-lạm của công dân, kiếp bách kẻ dưới, áp chế con em, thì tổng hội đồng được tái cử cả để giữ lấy quyền binh, thì thế công việc đã ấn định mà chưa làm cho đã, và tránh sự tốn phí cho dân về việc lập hội-đồng mới, chanh thì nhau có người sinh sản sinh thì, mà còn có thể tránh được cả các sự mập mờ nhất-nhất, như là việc đọc điều, thơ này đang đọc điều mới quen quen, hội đồng hết hạn, giao cho thơ ký khác bỏ dễ đã làm được ngay chăng? thành ra lại phải đi học đã, mà học đã chắc thành cho chưa? có phải là chỉ tốn tiền mà vô ích, vì vậy hãy nên dùng cái thói quen có lẽ hơn.

Ký giả nay tuy đã lựa lọc mấy vấn đề trên kia, bảy tỏ cùng độc giả song vì tài non, trí mỏng, ngòn bút lỗ bàu chưa được chuốt trơn, nếu có câu nào không hợp thời, không phải ý, xin thu thứ lỗ là may.

Phúc-tiên Nguyễn-văn-Tịnh.

Xe LUCIFER tại trường thi

Cuộc thi chạy giỏi

Nhất : BỒNG

Ba : TIÊN

Cuộc thi Đình-chiến

Nhất : BỒNG

Nhì : MÉGY

Đều đi xe LUCIFER cả

Xe ấy bán tại hiệu AVIAT

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công ty Panama, có rút số gửi hoàn lại (Obligation Panama) 4 lần. Lần nào phải nộp ngay 20 quan, còn thì 17 tháng mỗi tháng nộp 10 quan, theo như lệ định trong luật. Chừng vậy mỗi ngày 6ª đánh mấy xu, số thể trở nên giàu có được.

Mỗi nộp tiền lần đầu là được ngay cái số trái-đơn mà riêng mình được quyền xổ-số, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến tốc trái-đơn trúng số về là nhà thì mình được tính nguyên số tiền là 500. Mỗi trái đơn trước sau thế nào cũng trúng một lần tự 200.000 trở xuống đến 1.000 quan, không có thì cũng được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có bốn lần rút số, hơn 5 triệu lô.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LÔ SAU NÀY :			
130 lô.	500.000 quan	280 lô	2.800 quan
130 lô.	250.000 —	1.320 lô	2.000 —
260 lô.	100.000 —	13.200 lô	1.200 —
260 lô.	10.000 —	1.700.990 trái đơn hoàn lại lần 400 —	

Người có trái-đơn được tự cuộc rút số khi cho đến khi có trái-đơn rút ra trúng thưởng.

Các lô được lĩnh nguyên tiền, không phải trừ phí tổn chi cả. Mỗi lần rút số có nhiều được một cái bằng số số trái đơn trúng số, không phải rút tiền. Các số trúng bằng ấy đồng với cái trái-đơn đã tại nhà ngân hàng, các nhà có trái đơn có thể đem bán được, theo như điều khoản trong bản luật riêng ngày 12 Mars 1900. Bản luật ấy là một bản luật bảo chương, giữ gìn cho các nhà có trái đơn, không có điều gì phải nghi ngại cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 16 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn đợi các cuộc rút số ấy thì gửi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France

R. C. MARSEILLE 6576

Câu chuyện phiếm

Một đôi tri-kỷ

III

Tôi trông gặp một đứa trẻ chừng mười bốn mười lăm tuổi, quần áo nhem nhuốc, chân không, đầu trần, mặt xanh, mắt lõm, vai đeo đồ xối, trông đáng thương tình, là quẩn trên con đường về phía lò gạch, cứ thỉnh thoảng lại dừng lại, giơ hai cánh tay yếu ớt cho đỡ cho con vật khốn nạn ấy. Lũ trẻ tinh ma, lại trở lại, vừa đi vừa khúc khích cười.

Con chó tên là gì? Ở đâu lại? Chủ nó là ai?

Không ai biết.

Con chó ghẻ « vô danh » bụng lép đói, dẫu thấy lũ trẻ lăng xa rồi, cứ nằm yên dưới chân « thằng kia » không chịu chạy. « Thằng kia » mỏi đỏ lấy nắm xôi vứt xuống đất, con chó ăn rồi, đương mắt nhìn, tỏ tình luyến ái, tỏ ý cảm ơn. Con chó theo « thằng kia », « thằng kia » theo con chó. Đến rẽ trước kia nó lại ngại, bây giờ quyết chí bỏ nhà đi, đứa trẻ yếu đuối nương tựa vào con chó vô danh con chó vô danh nương tựa vào đứa trẻ yếu đuối, hợp quần mình cảnh, kết đôi tri-kỷ đồng tâm, mặc sức xông pha, đi u bước trên con đường sa góc. « Thằng kia » hết buồn vì gặp con chó tri-kỷ; con chó vô danh gặp người tri-kỷ cũng bớt buồn. Tri-kỷ ở đời thực là thế đấy.

Hai người quen nhau, không rời nhau mấy lúc, nơm nớp lối vắng, nay cơm nguội, mai chuyện trò, thân ha hẩu cho hai người là một đôi tri-kỷ ta gọi thế mới chỉ là bạn thâm, bạn vắng, bạn chuyện, bạn cơm. Lấy tiếng tri-kỷ để gọi giao tình kẻ sang hèn, người đổ với vật thì lên mặt khinh khỉ, ý nhận người tự nhận là khôn khéo hơn, có trong hạn bọn giống vật chăng? người ta lắc sọ nhìn chán nản mình yếu hèn hết muôn loài, cần phải mọc chân lên ngày giữ giờ; lúc trưởng thành mềm không có răng nọc để tự với các hồ báo tê tượng, dù không có lòng độm để chống với hàn thử bất thường, ông tạo có ban cho ta một bộ óc tinh khôn để làm chúa tể muôn vật, để sung cho đủ những tự thôn thiếu một đôi. Ta tỏ ông mình hơn giống vật để hẩu rất nhưng trong bọn hơn, cốm tinh hơn chưa là đủ là đúng. Bất bình về sách sử xử ai, ta thường mắng: « rõ quân mặt người dạ thú », loài người đã tự tôn tự đại lắm nhỉ Những giống vật kia biết nói, — a bảo là loài vật không biết nói, ai có họa tiếng loài vật bao giờ mà dám nhẩu là loài vật chỉ biết kêu, — những loài vật kia có điều bất như ý tất cũng ngao ngán: « rõ quân mặt thú dạ người »; ta nghe mà hiểu có lẽ lắm vinh hạnh chăng, ta có dám tự đắc cái bụng ta rất phân minh rất ngay thẳng có chuyện gì tà-kỉ uất hiểm sâu chăng? Nếu cái ác ta, — cái ác ấy chuyện nghĩ đến thật, — nếu cái lưỡi ta, — cái lưỡi ta chuyện nói sự thật, — cái ác ta, cái lưỡi ta bắt ta tuổi nhục là hạng dạ loài người chưa khắp sẽ được toàn toàn trong chính và trong cả nhân loại, cái số người không đủ tư cách đáng quý hơn đáng cao hơn giống vật đã chiếm một phần rất lớn.

Khi nhỏ một giống vật ít cảm tình, ít trung hậu hơn loài người, chẳng cũng bất công dư.

Xét chuyện trên, ta thấy rằng « thằng kia » người không ai đoái hoài đến, đoái hoài đến hoặc con chó giữ vô danh. Giống vật chẳng phải là vô tình, chỉ tại ta vô tình với giống vật.

« Thằng kia » không quê hương, không xứ sở, không bạn bè, không vậy cánh, hướng về phía lấy xăm xăm tiến bước.....

Nghe ta kể chuyện này có kẻ lối ta một cách chế nhạo: cái kết quả cuộc lấy đi của thằng kia là thế nào?

Xin thưa: nếu tôi biết được cái kết quả cuộc tây du của « thằng kia » thì câu chuyện này, tôi cần chi phải thuật lại. Trăm vạn đứa trẻ Việt-nam, mảnh mặt vỡ tây, hãm hở trên con đường mới lạ, xin hỏi các người học thức trong nước có thể đoán trước cái tương lai của chúng thế nào chăng? Cái tương lai của chúng trắc trở là thế nào, cái kết quả cuộc tây du của « thằng kia » mỏng manh là thế đó.

Trần-tử-Hòa.

Các việc linh tinh và đấu giá

Ngày 21 décembre 1926 hồi 10 giờ. — Tại sở Hình-trong (Intendance) Haiphong đấu giá mua 700.000 litres rượu vang đỏ (chia làm 9 lô).

Ngày 24 décembre 19.6 hồi 10 giờ đấu giá mua than cho sở Hàng-hải (Service Mar time) trong năm 1927,

Kỳ quỹ tạm 1000$00

Đến ngày 27 décembre 1926 hồi 16 giờ tại sở công-chính sẽ gọi đấu giá sơn cửa và đặt khóa cho sở Tài-chính và Văn-tự.

Việc làm đáng 5.88/$50
Kỳ quỹ tạm 100.00

Đến ngày 10 janvier 1927 hồi 16 giờ tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá làm một cái nhà sát sinh cho tỉnh Hà-đông.

Việc làm đáng 11.952$28.
Kỳ quỹ tạm 200$00.

KHẢO VỀ Y-HỌC CỔ CỦA TA

Cẩm-nang trích lục

(Tiếp theo)

Chứng bệnh thuộc sáu khí đàm Phong-chứng

Chứng tiểu tiện không thông lợi

Con chó ghẻ « vô danh » bụng lép đói, dẫu thấy lũ trẻ lăng xa rồi, cứ nằm yên dưới chân « thằng kia » không chịu chạy. — Thằng kia không quê hương, không xứ sở, không bạn bè, không vậy cánh, hướng về phía lấy xăm xăm tiến bước.....

Tiểu tiện không thông lợi, có hai lẽ: 1. do tổng phá khô ráo, không sinh tân dịch. 2 do bị tà nhiệt, mà tân dịch tiêu vong, phải tây bệnh nhân mà chẩn trị, đại khái lấm hãn, hoặc tự nhuận tân dịch, bệt tắt khai lợi, lẽ sinh được tân dịch thì tiểu thấy tự khắc thông lợi, bằng chuyên về một thuốc thấm thấp khai lợi, thì tân dịch lại càng háo, mà có lẽ vong dương.

Chứng tiểu tiện tật xuất

Tật xuất nghĩa là muốn tiểu tiện là xí xuất ngay, không hãn lại được, (tỏ cũng là thoát chứng, thoát cực thành gì xí.

Chứng này vẫn là phong tính cấp bách, nhưng kỳ thực thì do chính khí hư, không thể cầm cố được.

Phàm hình hài người ta, chỗ nào cũng phải nhờ có khí huyết nhu-nhuận; chỗ nào cũng phải nhờ có thần khí thu nhiếp, nếu chân nguyên suy hại, thần thiếu nào tán, thì hình không có chủ tể, cho nên tự động, không sao hãn được, trị cốt phải dưỡng chính làm chủ, chính khí vượng thì tà khí tự trừ. Lời tục luận trước nên công tán, rồi sẽ điều bổ về sau, thì thật là chưa xét biết được chi lý.

Lời dặn

Cốt phải xét bệnh tình, có thật là chính khí hư, mà phong là giả tượng thì mới ăn hồ ngay được, bằng do ngoại cảm thực tà, mà ăn bổ ngay, thì là dắt giặc vào ăn cướp (chất rằng dẫu lậc nhập khẩu)

Trúng khí tự hồ trúng phong

(Người béo hay trúng khí là vì người béo thì khí hư)

Trúng khí cũng tự như trúng phong, vì trúng khí trúng phong sàng là một nguyên lưu, đều bởi nó nội sinh chứng cả, nhưng rằng trúng phong thì thân thể đi, có đàm rãi; trúng khí thì thân thể mát, không có đàm rãi, vả người trẻ người mạnh, thì hay trúng khí, người già, người yếu thì hay trúng phong.

Vì răng: người trẻ, người mạnh, khí huyết chưa suy, ai ẩu thấy chưa kiệt nhân khi giận dỗi độ gan bốc, ngất lăn ra, nhưng hồn bị vô thủy nó ngăn giữ, không xông lên được, cho nên thân thể mất không có đàm rãi, ít lâu mà lại tỉnh, là vì chân thủy vượng, có thể dẹp được hỏa xuống, (thế là trúng khí).

Ông Hòa-học-sĩ nói: Giận quá thì tổn thương khí âm, mừng quá thì tổn thương khí dương, lo phiền thái quá thì khí quyết nghịch, vì các lẽ đó mà sinh bệnh trúng khí, chữa trị không cho là trúng phong được.

Người già yếu, khí huyết suy, ai ẩu thấy kiệt, nhân khi giận dỗi, động gan hỏa ngất lăn ra, hồn không bị thây ngăn giữ, mới xung hỏa lên, cho nên thân thể ấn và có đàm rãi, trúng phong không cứu được, là thấy kiệt không dẹp được hỏa (thế là trúng phong).

Người trẻ người mạnh mà cũng có bị trúng phong không cứu được, con giai thì vì sắc dục, hạ nguyên thấy khuy, không đủ chế hỏa, con gái thì vì sau khi sinh nở, hoặc khi hành kinh, huyết ra nhiều, chợt nhân giận dỗi động can hỏa, khi theo hỏa xông lên mà sinh chứng, nội kinh nói thận khí nội đoạt, thì lưỡi rụt, không nói được, hai chân buông lỏng tức là nghĩa ấy.

Phép trị đại khái

Dù khi được trị phong thì được, dù phong không được trị khí thì không được, dù huyết được trị phong, khí được trị đàm thì được, đừng phong được trị huyết đàm được trị khí, thì không được.

Trúng phong bại chứng

Mồm mà là tâm thuật; tay nuôi là tì thuật; mắt nhằm là can thuật; gì xí là thận thuật; khí suyễn mặt đen như trôn nồi là phế thuật; thỉnh thoảng người ngủ ngáy, thịt tiêu thuốc, gân đau, mặt đỏ như son, tóc dựng ngược, lão đầu, mắt trông ngay đờ, hoặc đầu mặt xanh đen, bỏ hồi ra như hạt châu, đều là chứng bất trị.

(Còn nữa) Phùng-năng-Tĩnh.

TAXÉOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonnorrhée. — Cystite. — Catarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ: 1$00

Bán tại hiệu Bào-chế

L. BLANC

41, phố Paul-Bert, Hanoi

THUỐC TRỊ NÓNG LẠNH VÀ RÉT

rất linh-nghiệm, rất có tiếng

Phải mua thứ thuốc con Bươm-Bướm mới là thứ thiệt.

Mỗi trong ve thuốc có gói theo giấy chỉ cách dùng, hãy y theo cách chỉ mà dùng mới thấy hay.

Thứ bột mỗi gói 0$10 — *Thứ hoàn mỗi ve* 0$10

Tiệm cái :

ĐẠI-QUANG DƯỢC-PHÒNG

46 bis, Tổng-đốc Phương, Cholon

Có gởi bán cùng mấy tiệm thuốc bắc khắp cả xứ Nam

VÌ MÙA MƯA

Sang Lào phải đi lối Đông-hà

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

LƯỢT ĐI

Đông-hà sáu giờ thứ ba chạy lên Laobao ngủ, sáng hôm sau đi đến Savanekhet đáp chuyến tàu thủy sang Vientiane.

LƯỢT VỀ

Savanekhet sáng năm thứ hai chạy đến Schepone ngủ, chiều hôm sau tới Đông-hà.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi xin đánh giây-thép cho biết trước hai mươi bốn giờ để bán-ty tiện xếp xe cho đủ.

Đường đi Huế và Tân-ly đi Nghĩa-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép : PHAMVANPHI, *Vinh, Đông hà, Tân-ly, Thakhek hay là Hapi*

55 5

TÂY-DU

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Bồ-đề tổ-sư nói :

— Nói đến sư trưởng-sinh thì cũng tự-hồ cột cái nhà vậy.

Tôn-ngộ-không nói :

— Dám hỏi sư-phụ ! Đệ tử thết-thà quê-mùa không hiểu những lời thị-tinh, xin hỏi thế nào gọi là cột cái nhà ?

Bồ-đề tổ-sư nói :

— Người ta làm nhà, muốn cho vững bền thì bao giờ cũng phải lập cột cái, chỉ trừ có khi nào nhà đổ, bấy giờ cột mới gẫy thôi.

Tôn-ngộ không nói :

— Nếu vậy thì cũng không được trường cửu. Đệ-tử không học ! không học !

Bồ-đề tổ-sư nói :

— Ta dạy con về môn đạo chữ *Tinh* con nghĩ thế nào ?

Tôn-ngộ-không nói :

— Môn đạo chữ *Tinh* thì có linh-quả ra làm sao ?

Bồ-đề tổ-sư nói :

— Đạo này là anh-linh tịch-cốc, chỉ nhằm mất mà ngồi tụng-niệm theo [illegible]

Tôn-ngộ-không nói :

— Có thể trường sinh được không ?

Bồ-đề tổ-sư nói :

— Thì dụ như cái đầu-rau trên bếp ?

Tôn-ngộ-không cười khe-khẽ mà hỏi rằng :

— Thế nhỡ lại gọi là cái đầu rau trên bếp ?

Bồ-đề tổ-sư nói :

— Cái đầu rau trên bếp, lâu ngày dầu nhẹ gạch ngói. Dẫu đã thành hình, nhưng chưa rèn-đúc được lý, chỉ có khi nào mưa to nước ngập thì hẳy giờ mới hư-hỏng.

Tôn-ngộ-không nói :

— Đạo lý cũng không được dài lâu, không học ! không học !

Bồ-đề tổ-sư nói :

— Hay là ta dạy con về môn đạo chữ *Động*, con nghĩ thế nào ?

Tôn-ngộ-không nói :

— Môn đạo chữ *Động* lại thế nào nữa ?

Bồ-đề tổ-sư nói :

— Đạo này có tử-động hành-vi, như nấu thuốc luyện đan, để thái âm hộ dương, vân vân.

Tôn ngộ-không nói :

— Như thế có được trường-sinh không ?

Bồ-đề tổ-sư nói :

— Nói về sự trường-sinh thì cũng như mò trăng ở đáy nước,

Tôn-ngộ-không nói :

— Sư-phụ lại nói nghĩa bóng, thiên-đệ-tử không hiểu, thế nào lại gọi là mò trăng dưới nước ?

Bồ-đề tổ-sư nói :

— Mặt trăng ở trên trời mà bóng chiếu xuống nước, dẫu mất ta trông thấy, nhưng thò tay xuống mò thì chẳng có gì.

Tôn-ngộ-không cười nói :

— Không học ! không học !

Bồ-đề tổ-sư ngẩn người, « Ái-chà » một tiếng, rồi tự trên đài bước xuống, tay cầm cái thước, trỏ mặt *Tôn-ngộ-không* mà mắng rằng :

— Con khỉ này ! Bảo nọ không học, đạo kia không học, thế thì mày định học cái gì !

Nói xong, chạy đến trước mặt, đánh sáu bảy cái thước vào đầu *Tôn-ngộ không*, rồi quật tay về phía sau lưng mà đi trở vào, đóng cửa giữa lại, và truyền bài giảng, cho các đệ-tử lui ra. Hết thảy mọi người trong ban nghe giảng, ai nấy đều kinh ngạc và oán trách *Tôn-ngộ không*, lại có ý ghét nữa.

Tôn-ngộ không chẳng những không buồn, lại nhí-nhoẻn cười. Nguyên là *Tôn-ngộ không* đã hiểu ý *Bồ đề tổ sư*. *Bồ đề tổ sư* đánh mình ba cái là bảo mình lui-tàm và hễ canh ba đến nơi cửa sau, thì *Bồ đề tổ-sư* quật tay về phía sau lưng đi trở vào, đóng cái cửa giữa lại, là bảo mình theo lối cửa sau vào để trong khi bí-mật mà truyền đạo cho mình vậy.

Hôm ấy, *Tôn ngộ không* mong mãi cho đến chiều tối, khi các đệ tử đi ngủ, mình cũng giả cách nhắm mắt mà nằm ngủ im. Đợi vào hồi quá giờ *Tý* mình rón rén trở dậy mặc áo, mở cửa đi vòng ra phía cửa sau thì thấy cánh cửa vẫn kt ép.

Tôn-ngộ-không liền mình bước vào, đi thẳng đến chỗ giường nằm của *Bồ đề tổ sư*, thấy *Bồ đề tổ-sư* đang quay mặt về phía trong nằm ngủ. *Tôn-ngộ không* không dám kinh động, liền quỳ ở bên giường.

Hồi lâu, *Bồ-đề tổ sư* tỉnh dậy, ruỗi thẳng hai chân, và ngâm một bài thơ rằng :

« Khó thay khó thay, đạo rất huyền !
« Kim đan há phải để đem truyền.
« Nếu không gặp người nồng công đầy,
« Mồi mồm khô lưỡi vẫn không nên ».

Bồ đề tổ sư ngâm vừa dứt tiếng thì *Tôn-ngộ không* nói :

— Dám hỏi sư-phụ ! Đệ-tử qui đại ở đây đã lâu.

Bồ-đề tổ-sư khoác áo ngồi dậy mà quát mắng rằng :

— Con khỉ này, mày không về phía trước mà nghỉ yên đi, lại vào đây làm gì ?

Tôn ngộ không nói :

— Dám hỏi sư-phụ ! Hôm trước trong khi nghe giảng, sư-phụ có bảo đệ-tử đến hồi canh ba tai theo lối cửa sau vào, để người truyền đạo cho. Bởi vậy đệ-tử mới dám cả gan vào qui ở bên giường này.

Bồ-đề tổ sư nghe nói, nghĩ thầm : Thằng này quả-nhiên là một vật trời đất sinh-thành. Nó thật tai-quái tinh-ranh, đã hiểu vỡ được cái câu nói mọc của ta đề.

Tôn-ngộ-không lại nói :

— Chỗ này không còn tai vách mạch rừng nào nữa, chỉ có một mình đệ-tử, dám xin sư-phụ mở lượng từ-bi, truyền cho đệ-tử cái đạo trường-sinh bất lão thì quyết không bao giờ đệ-tử dám quên ơn vậy.

Bồ đề tổ sư nói :

— Con đã có duyên với đạo thì ta cũng vui lòng mà dạy-bảo con. Con lại gần đây, lắng tai mà nghe, ta sẽ truyền cho con cái phép trường-sinh bất lão vậy.

Tôn-ngộ không cái đầu lạy tạ, rồi qui gần tại dưới chân giường lắng tai nghe lời truyền bảo. *Bồ đề tổ-sư* giảng giải những nguyên đạo-lý cho *Tôn-ngộ-không* nghe. *Tôn-ngộ-không* phúc chí tâm linh, nghe đến đâu nhớ được đến đấy.

Khi nghe giảng xong, lại cúi đầu lạy tạ, rồi trở về phía cửa trước, vào nằm ngủ như cũ. Sáng hôm sau dậy sớm, lại lăm-nhăm một mình, dụng tâm tu-luyện.

Cách ba năm sau, một hôm *Bồ đề tổ sư* lại lên ngồi trên bảo-tọa, theo lệ thường giảng đạo cho các đệ-tử nghe, nhưng phần nhiều chỉ giảng chiếu lệ những câu bí-phu hề ngoài mà thôi.

Bồ-đề tổ-sư bỗng hỏi rằng :

— *Tôn-ngộ không* đâu ?

Tôn-ngộ-không vội qui xuống trước mặt mà bẩm rằng :

— Dám bẩm sư-phụ ! đệ-tử có đây !

Bồ-đề tổ-sư nói :

— Từ hồi đến nay, con tu-hành thế nào ?

Tôn-ngộ không đáp rằng :

— Đệ-tử độ này pháp-tính hơi thông, chân nguyên đã dần dần vững bền vậy.

Bồ đề tổ sư nói :

— Con đã thông pháp-tính, hiểu biết chân-nguyên thì con phải nên đề-phòng cái hạn *Tam-tai* đó.

Tôn-ngộ-không nghe nói, nẫm-nghĩ hồi lâu mà rằng :

— Dám bẩm sư-phụ ! Đệ-tử nghe nói kẻ nào đạo cao đức thịnh thì bách-bệnh tiêu-tán, cùng trời đất đều thọ, sao lại còn có cái hạn *Tam-tai* ?

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cải-lương Hí-viện

RẠP HÁT MỚI
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Sắp sửa diễn
KIM-VÂN-KIỀU
(Hồi thứ III)
Hát chèo cải-lương
của ông Nguyễn-ngọc-Chân soạn

Thu nửa tiền

Tối thứ hai 20 Décembre
SÙNG-SƠN THÁNH-MẪU
Nhi giáng sinh
Sự tích đức Mẫu đến Sòng giáng sinh lần thứ hai.

Tối thứ ba 21 Décembre
NỮ-TRINH-THÁM
Một cô thiếu-nữ có tài do-thám được lắm chuyện ở trong gia-đình rất là buồn cười.

Tối thứ tư 22 Décembre
CỬU-THIÊN-HUYỀN-NỮ
Một vị Thánh-bà tối anh-linh quyền cai quản tất cả đàn-bà ở thế-gian.
Có múa *bài bông hát chèo.*

Tối thứ năm 23 Décembre
Hát tuồng và hát chèo cải-lương theo lối Nam-kỳ.
Có mấy tay Tài-tử điển giúp.
Diễn tích
LƯU-HOÀI-NGỌC
MÊ TÌNH PHỤ VỢ
Bi hài kịch
Cảnh-độ một gia-đình xảy ra tại Hà-thành ngoài 20 năm về trước. Xin xem Cáo-bạch.

PHÒNG THĂM BỆNH VÀ CHỮA RĂNG CỦA ÔNG ĐỐC-TƠ COLLOMB
32 Phố Đồng-Khanh, Hanoi
Nhổ răng, không chút đau đớn—Thay răng chữa răng — Thăm bệnh.
Có phòng khám bệnh cho người An nam, mở cả ngày.
Tính giá riêng 8055

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Vốn bản-hội 8800 $00 định tăng lên 12000 $00. Gọi thêm 125 cổ-phần, mỗi cổ-phần 25 $ 00, đóng làm ba kỳ. Ngài nào mua cổ-phần xin hỏi tại rạp hát.

Mấy tối hát đặc-biệt:

Đến tối thứ sáu 24 Décembre 1926 sẽ đổ ền luôn ba tích hát đặc biệt.

Hiện nay các phường chèo cổ, cải-lương và tuồng đã luyện tập xong.

Tôi ấy kính mời các quí-khách ến xem đông để cho bổ công bạn hát luyện tập.

Giá vẫn thu như cũ.

Tối thứ hai 20 Décembre 1926
Diễn tích
LỤC VÂN TIÊN
(Nguyệt Nga công Hồ)
Tích này làm đoạn khôi hài, nhiều câu ban văn, đủ cả hỷ nộ ai lạc.

Tối thứ ba 21 Décembre 1926
diễn tích
KIM THẠCH KỲ DUYÊN
Tích này có vai đào thắm, khi cha mắc nạn phải bán mình, than vãn nhiều câu ai-oán và có vai đào lẳng, nhiều câu khôi hài rất buồn cười.
8006

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: **1$30**

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, t e các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: **0$80**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
8060

VỆ-SINH-BÁO

Direction: 59 Rue Paul-Bert — Hanoi — Téléphone N° 96

Tòa báo VỆ-SINH đến nay đã nhận được *ngót một vạn bức thư xin gửi cho báo biếu không.* Vậy chi nay mai là hết số báo biếu không và Báo-quán không nhận giấy xin nữa. Vậy ngài nào còn chưa gửi tên đến thì nên kíp gửi, kẻo muộn.

Nay làm sổ mới, vậy ngài nào *xưa nay vẫn nhận được báo, cũng cứ viết thư về cho* thì mới có tên, và sau mới còn có báo biếu gửi đến.

Cho tiện việc vào sổ, xin các ngài *viết thư thật vắn-tắt*, và cốt nhất là *biên tên và chỗ ở cho rõ.*

Ở góc bức thư, xin *đề to tên tỉnh* các ngài ở vào nữa, để khi đến nơi, xếp ngay thư tỉnh nào vào tỉnh ấy cho tiện.

VỆ-SINH-BÁO
8062

QUẢNG-BÌNH

Cướp. — Vào hồi 12 giờ khuya ngày mồng tám tháng mười một ta, bọn phu làm đường xe lửa đó năm người vào ăn cướp nhà tên Đoàn-Paiên người làng Tiên-lễ phủ Quảng trạch. Nguyên chúng giả danh vào nhà lấy mua gà, đè tay trong nhà thổ có, chúng mới rút dao ra chém tên Paiên một nhát giữa sống mũi xuyên qua miệng, rồi tự do thảo rương hòm ra ve vét hết; hiện mất số bạc là 120 đồng và các đồ y phục và đồ dùng trong nhà phòng gần 200 đồng nữa. Tên Paiên thời bị thương nặng, đã đem vào nhà thương Ba-đồn điều trị.

Nghe qua một đám cướp này, ai nấy đều lấy làm giới ý lắm, vì ở hạt này tuy là dân nghèo cần ít, nhưng vẫn yên ổn lạc nghiệp, dẫu có trộm cướp chăng nữa cũng loàng xoàng đó thôi, chưa từng bao giờ thấy chém giết bóc lột một cách gia man như thế.

Cái cảnh trí động Phong-nha.— Xưa nay tao-ông, đặt-khách, tài-tử, giai-nhân, lắm người ưa duyệt mục chốn phồn-hoa, lại nhiều kẻ kỳ-hoài cùng *sơn-thủy*. Đã gọi rằng kỳ-hoài sơn-thủy thời tắm u lâm tr ấy không phải là cái trí cảnh của cảnh như sao?

Thử xem người ngoại Bắc đi du-lịch trong Nam, thời hay đi chơi núi Ngũ-hành, xem động Huyền-không ở Quảng-nam; người ở Nam ra Bắc lại nằng nặng đòi xem hang Tò-tước, động Kim sơn ở Thanh-hóa; đi du ngoạn như thế thời tất thế nào cũng phải kinh quá đến hạt này, đã kinh quá đến thời những danh-sơn thắng cảnh ở đây, lẽ nào lại không lọt vào trong nhãn-giới của các bậc du-khách? — có cũng không thể nào chưa dìm quyết định, nhưng tôi vẫn thường nghe các du-khách ngang qua hạt này nhất trông thấy Đầu-mâu-linh, Thần đinh-sơn thời chỉ lắn ngâm mấy câu « Đầu-mâu đa tiên, Thần-đinh đa phật », ngoại giả cái cảnh trí thiên-nhiên gì khác nữa thời chưa từng được nghe ai nghị - luận gì cả.

Chao ôi! trên dòng sông Linh-giang, giữa lưng núi Mậu-linh, một cái động tiên kia, bỏ kỳ, quái-quái, đẹp-đẹp, xinh-xinh, tưởng chân lại nhìn xem, thời danh thắng ấy so cùng động Huyền-không, động Kim-sơn, chưa biết các ngài sẽ phẩm-bình đến thế nào vậy.

Cái động tiên này, trong Đại Nam nhất-thống-chí, gọi là « Tiên sư động » nên người ta thường gọi là động tiên và lại động ấy tọa lạc tại địa phận Phong-nha-trang, lại gần bến đò Cu-lạc, nên người ta lại gọi là động Phong-nha, hoặc là động Cu-lạc, thuộc về huyện Bf-trạch.

Đi thuyền từ bến đò Danh lên độ ước 30 kilomètres; đi bộ thời theo con đường thiên-lý-lộ số km 178; ở đó có một con đường tỉnh-lộ chỉ qua hướng tây, đi xe điện lên thẳng đến làng Khương-hà, hoặc đến làng Cu-lạc. rồi phải đi thuyền một đoạn nữa mới vào đến động; đường đi bộ ước chừng 20 kilomètres mà thôi. Thuyền đi gần đến động, hai bên bờ sông, núi đứng như vách dựng. Trong động có hai lớp: lớp ngoài là chỗ thuyền mới chèo vào, cao rộng cũng bằng cái đình năm gian; thuyền đại bạng có thể chèo qua lại thong thả, bóng sáng ngoài động chiếu vào, thường ngoạn rõ ràng lắm.

Coi xong cái động lớp ngoài rồi, phải qua thuyền nhà mà vào động trong vì cửa động bỉ ngạnh hẹp lắm thuyền vào khỏi cửa thời tối đen, phải hoả đuốc mà xem, mới thấy cái cảnh trí lớp động trong lý.

Thuyền đi thẳng vào chừng 300 thước tây, vừa đến một cái gò và cát đó là chỗ tận đường nước. Trên gò đá ấy lại có một đường đi chênh-chênh xuống xem rất rộng mà rất nguy-hiểm, nếu mà được đi luông thời chưa biết khi nào cho đến chỉ-xứ, nên chưa ai dám đi cả.

Lại có một ngả khác nữa, là khi vô cửa động rồi, vẫn ngả tay trái. cũng có một con đường nước nữa. thuyền chèo một lát thời thấy ánh lánh đọi xuống, ai có gan theo ánh sáng, vin theo nẻo đá chắp chồng mà trèo lên cũng có lẽ được, nhưng khi xuống thời nguy hiểm vì đá dựng quá cao,

Ấy là nói chuyện con đường qua-lại tới lui trong động, còn như cái cảnh-trí đó thời thật không bút nào tả xiết; rủa ra lắm vẻ, đủ trò nhiều màu; một bức cảnh thiên-nhiên, một khối tinh chung số; ai tế, ai điểm? ai dựng, ai đào? lạ lùng thay cho bàn thiên-sáng! khéo-khéo nhẽ là tay tạo hóa! gương tuổ nguyệt soi hoài bóng cũ, mưa không chuyển, gió chẳng sờn; cuộc tang thương gác để vòng ngoài, hoa vẫn cười, chim vẫn hót; non cùng nước vẫn không mất nhiệm tọa, xưa với nay chừng mấy kẻ trần-tiên? Bước Lưu-lang lạc đến non-Thai, dẫu chưa phải thế, chiếc Ngư-phủ đưa vào động Bích-đ cũng là đây.

Cũng có trang phong-phệt, cũng có sắc phong-thần, thế là động tiên mà phật mà thần cũng có.

Khi con thuyền của tôi đậu nơi gò đá mà tôi đã ngồi trên đó; hoa đuốc xem cho kỹ, thấy hai bên vách động gạch vào rêu đá, những chữ chạm. chữ Hỏi mà chữ nho cũng có; nhưng phần nhiều là chữ chàm, chữ Hỏi, còn chữ nho thời chỉ thấy tanh tự năm bảy người du-khách chỉ đó mà thôi.

Tôi vừa xem mà vừa trộm nghĩ rằng cái thú sơn-thủy là cái thú hào ngâm khiến hứng của tao-ông mặc-khách, của dật sĩ cao-nhơn: có chỉ động tiên này mà chẳng có câu đề-vịnh; e các bậc lý chưa từng đến đây chăng? hay là đã từng đến, đã từng ngâm-vịnh mà không lưu đề lại đây chăng? Tôi lượm viên đá con con ở dưới gò toan gạch vào vách rêu một đôi câu, gọi là chút tình với động chủ, nhưng cái cảnh chi-chi, mà thanh u vạn trạng, miêu-họa nan cùng, cho đến đôi được chữ bình, chưa tầm chữ trắc, rồi tâm trước lại lý sau sau.

Tôi sực nhớ đến câu « Đề thị chi phụ sơn lãnh tiểu, lất nhược vô thi thắng hữu hài »; tôi mới đành bỏ viên đá xuống gò mà giã từ tiên động.

Con thuyền đã chèo ra, mà mắt tôi vẫn ngó lại, x nh thay! tốt thay! đẹp-đẽ ấm thay!! còn chi cõ-nhơn người đi chơi Phật tích sơn mà có câu « Tai hứng mãi-sơn, hất năng thâu-thập, » là phải.

Tôi là người ở hạt này mà đặng xem cái tr ăng-cảnh của đất nhà, mới dám đem thắng cảnh ấy mà khoe-khoang cùng các vị du-khách. Ước sao những du-khách ngày trước đã từng đến đây, hoặc những người toan đến đây ngoạn cảnh, có những luật hào ngâm gì, có câu đề vịnh gì xin cho tôi biết, để sắp đặt mà làm một thiên lý thắng cảnh động tiên nữa, thời tôi lấy làm thâm tạ.

Hạ-sào, Nguyễn-văn-Bài

CÁO-BẠCH

SÁCH MỚI XUẤT BẢN
LỐI VĂN-THƯ
Của ông Cử-nhân Trần-huy-Hân soạn
Gần 80 bài Giá . . . . 0$20
Có đủ các lối văn-thư.
Chia làm 4 mục: 1er Lối thư-thiếp.
2e Lối văn khấn. 3e Lối chiêm bái và đăng bà. 4e Lối văn-tế. Rất thông-thường tiện-lợi cho người xem.

SÁCH ĐƯƠNG IN
LUẬN-NGỮ CÁCH NGÔN
Của ông Hải-Nam Đoàn-như-Khuê dịch thuật.
In cả chữ nho, chữ quốc-ngữ dịch ra văn suôi và văn vần, ngoài bìa có ảnh đức Khổng-Tử tung-cơ lược-thuật qua tiểu-sử ngài.
Rất tiện-lợi cho những bậc Cao-đẳng học-sinh về sự khảo-cứu chữ nho. Bọn đồng-ấu về sự học thuộc lòng và tập đọc.
Hai thứ sách này có bán khắp cả các hiệu sách Hanoi và các nơi, mua nhiều có tùy hoa-hồng.
Hỏi tại nhà xuất-bản là M. Đoàn-như-Khuê n° 46 Bd Grand Bouddha (Quan-thánh) Hanoi. 5.981.

BÁN ĐỒ VẠN BẢO

Những đồ cầm ở Vạn-bảo thành phố Hanoi, trong vòng tháng giêng tây 1926 mà không chuộc hay là không đổi vé thì sẽ bán đấu giá ngày thứ ba, mồng 4 tháng giêng tây 1927 (*mồng một tháng chạp ta*) 8 giờ sáng.

Tiền giấy bút mà người mua phải trả, ngoại giá mua, là bốn phân (4%).

Sổ kê những đồ cầm đem bán sẽ để cho những người mua và những người có đồ cầm xem.

Quan Chủ Vạn-bảo.
2045 BRENIER

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm khe cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rắn, xuống đi dây, đau ở dây, ăn không ngon, ngủ không yên thế tiên. Có thể dùng ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Papaïne.

Giá mỗi chai: 1$ 50

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Hàng Đào) Hanoi
MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì thế tôi muốn mong đồng khách

Qui-khách có dùng chiếu cố.

5013 MAO-SENG

Mới đèn! Mới đèn!!

Giường Hồng-kông bằng đồng mạ vàng cột vuông kiểu mới, rất nhã và các kiểu giường bằng sắt giá bán phải chăng.

GƯƠNG SOI các kiểu các kiểu KHUNG giường tây rất nhã và bền.

Hiệu TRỊNH-XUAN-NGHĨA 7 Rue du Chanvre Hanoi Tél. n° 250.

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thần thể mỏi mệt gầy còm, hay ra kèm huyết sinh ra nóc phổi, làm cho hay ho cột.

Ấy là:
THUỐC NƯỚC
BỔ HUYẾT
MẪU BỔ 1$ 40

正泰金獅號 KAM-TAI

Marchand de thé de Chine

Chè là thứ thực-phẩm hàng ngày thường dùng mà cách chế-hợp vị-tinh, chế ra nhiều thứ khác nhau, mà cách chế-tạo công phải tốn chọn công nhận. Mà như cách vàng là ngon, thơm được khi thanh chất mỉ non, mà là vàng ấy lại hương-thơm thực tinh-tú của giới, nên chè thơm hơn hoa ra, ngại hoa có thơ, chè tôi như thế, nên nông có thể tinh tạo nào ở, mở mang tri-khôn, nhuần-dưỡng tinh-thần được. Chè lại là một thứ rất quí-giá vậy. Nên khắc nắt chọ ấy, thị nước Tàu xuất sản ra các thứ chè tốt nhất ở trên thế-giới này. Nên chè Tàu có đủ thứ chẳng kỳ đi, mà cách làm cho càng phải phức hợp khéo vụng; thứ tốt thì có thứ cho vệ sinh, thứ xấu lại có hại cho tỳ-vị nên. Tuỳ nên nghề làm chè phải nghiên cứu cho kỹ càng, người dùng nên cẩn thận. Hiệu chè chúng tôi mở tại tỉnh Quảng đông và Hương-cảng hơn mười năm nay, nên đã hiểu chọn được nhiều thứ chè ngon thơm, ở trong thôn-tiêu, vận vận, thật tốt ở nơi Vũ gì và ở đất xa-xỉ Trung hoa, nên thứ chè này là do chủ nhân chúng tôi thận chính đi đặc sắng hiểu chọn không tiếc tư bản, không quản khó nhọc, lại thêm được mấy vị danh-sư, hết hoàng đã nghiệp đi tỉnh xác về nghề làm chè, giúp công chỉ-bảo phát dậy, nên chè của hiệu-hiệu mới thành được một thứ nước phẩm có tính như vậy. Chè của hiệu hoàn toàn có thơ thuần-tuần thơm mát, hàng tốt gia phải, nên đã được quý khách ngợi-khen, tự gần hết tiếng, rất ngon ở lòng các-vị đã hộ nhiều lắm. Nay-điều cũng nhất-luật hoan-nghênh, cứ ngài muốn dùng chè thơm ngon, xin xuống kỳ hiệu (Kam-tai 正泰金獅號) chi mà mua một thứ là chính hiệu. —

Kim-thái chủ-nhân Hoàng-đích-Phương cẩn-bạch

HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 222.
HANOI: Số nhà 3, Phố Hàng Ngang, Téléphone 420.
8185

記 YU-KÝ 裕

39, phố hàng Ngang, Hanoi

Có bán đủ các thứ đồ vàng bạc, châu-báu, đồng-hồ, nhỡn-kính, đồ xứ, vân vân.

Công việc làm rất khéo, giá bán tính rất hạ.

Giây nói số 629

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh sẽ đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Salol và chất: Uroformine
Giá 1$ 20 một hộp

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Các thứ rượu nhờ càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ-làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-lai có được công-hiện chợ tinh-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, HANOI

MỘT HỘP
THIỆT
THUỐC HƯ'ƠN
VALDA
dùng trúng lý, ngậm phải lúc
thì đủ ngăn ngừa
Khỏi đau đớc giọng, Khỏi đau phổi và đủ trừ các bịnh
NHỮNG LÀ
Sổ mũi, nghẹt mũi, phong hàng, ngoại cảm, hoặc đàm nhiệt nồi xám, vân, vân.
MÀ NHỨT LÀ PHẢI
ĐỔI CHO ĐƯỢC
THIỆT THUỐC HƯỜN
- VALDA -
bán đựng trong hộp mà thôi, trên nắp hộp nhớ phải có chữ hiệu
- VALDA -
mới thiệt phải

NẾU ngài tiếp được hàng-hóa ở Pháp gởi sang, nên giao cho M. **A. RUDELOFF** Transitaire, 3, phố Francis Garnier ở Haiphong nhận hộ để giữ-gìn khỏi hư-hỏng và mất

CÁC BÀ CÁC CÔ
Có nhuộm vải hàng lụa mà
THÌ NHỚ KHÔNG CÓ MÓN-VỊ NÀO
tốt hay bằng thuốc hiệu
"LA MAURESQUE"
Có bán ở Hanoi:
Tại tiệm thuốc ông LAFON và LACAZE
và cùng các hiệu buôn thuốc-tây.
Mướn ở thuốc thử biết, gởi thư cho bà
Vve C. FERCOQ, à ASNIÈRES (Seine) France

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Hai sự rất ghê gớm ở bịnh lậu là: Yếu sức đi và mất dưỡng sinh dục. Cái cơ-quan chính nó làm cho mất sức khỏe và những hạt sinh dục dễ hóa ra như hạt sinh dục của các người già. Không còn gì sợ hãi hơn là một người trai trẻ mà không sinh được những con mầm-mạp? Vậy thì phải nên quan phòng các chứng xảy ra ở bịnh lậu và phải nên kíp chữa ngay khi mới bắt đầu có mủ. Nếu mới thấy trong đường tiểu tiện hơi đau, thì phải nên chữa ngay và phải nên giữ gìn những cơ-quan khác, bàng-quang, quả thận cho khỏi mắc bịnh về sau nữa.

Người ta đã có cách chữa rất công-hiệu là thuốc *Santal Monal*. Dùng trong mấy hôm đầu là hết đau đớn, hết sưng đường tiểu tiện và khỏi ngay lập tức. Thuốc *Santal Monal* này dùng ở các nhà thương khắp hoàn-cầu, vì nó là một thứ thuốc rất qui rất hay. Nó lẫn vào với nước tiểu và làm cho nước tiểu thành ra xanh, làm cho sạch những mụn con mọc ở các cơ-quan, như thế bịnh lậu khỏi ngay lập tức.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả. 2945

PHẢI LÀM SAO
những người YẾU ĐUỐI, MỎN MỎI
những người mà PHỔI và CUỐN PHỔI YẾU!
Dùng VỊ TRỪ' TRÙNG ĐỘC và BỔ là
la SOLUTION PAUTAUBERGE
có vị CRÉOSOTE và vị BỔ là CHLORHYDRO-PHOSPHATE de CHAUX
Uống vô hai tì, hiệu nghiệm về CẢM-HO lâu năm ho TỨC NGỰC đau KHIẾU XƯƠNG, GẦY GÒ. Ăn NGON có SỨC, hết đàm và ngứa
HO LAO
L. PAUTAUBERGE, 10, Rue de Constantinople, PARIS, et toutes Pharmacies

Thế nào là bệnh trĩ?

Bệnh chỉ là mọc mụn trong đại chàng mà sinh ra, nên đã mắc bệnh thì đại tiện đau sót mệt nhọc, sau khi đại-tiện lại thấy ra huyết, thường gọi là lòi rom. Ngài nào có bệnh này nên kíp chữa, để lâu có thể ăn thẳng đại chàng.

Vậy xin Liệt-quí lưu tâm giới thiệu cho vạn tộ.

TRƯƠNG-QUẾ-LÂM
Thầy KHOA Y-SINH
26, Phố hàng Đường, Hanoi

Rắc thuốc bột
SUDOL
thì tức khắc tuyệt nọc
RÔM-SẢY

Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudol thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau rôm-sảy không mọc lên được nữa.

Thuốc này quý vô cùng, mà giá lại rẻ.

Một hộp lớn: 0$50
Bán tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
Số nhà 59, phố Tràng-tiền
HANOI 3005

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chừng vài giờ.

Giá tiền 0$80

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là:
Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán: 0$85 một lọ
Hỏi tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
9, Rue Paul Bert, Hanoi
3002

COLLYRE JAUNE
SELON LA FORMULE DU
DOCTEUR CASAUX
DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE
PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE
THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y-KHOA BÁC-SĨ CASAUX
Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.
Kiến-hiệu lạ thường — Không sốt
Để lâu không hỏng — Rẻ tiền
Giá một lọ có ống nhỏ rọt . . . . . 0$30
ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI:
PHARMACIE CHASSAGNE
59, RUE PAUL-BERT, HANOI

RƯỢU CỦA ÔNG CỐ DANH TIẾNG
LARO HẾ CHẾ RA HIỆU LÀ
QUINA-LAROCHE
THUỐC UỐNG BỔ TẠNG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RẤT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay lắm đã nổi tiếng thiên hạ đâu đâu nên, bởi không có thuốc nào hay bằng. Thuốc QUINA LAROCHE là thuốc hay hơn hết cho bổ sức lại, bổ tạng phủ, trị bịnh rét làm cho ăn ngủ, thuốc đó lấy làm hay cả thế gian ai không đều quên được.

Ai ai dùng mà công hiệu, nhưng là người bịnh sau cùng đến bổ hay là cực tốt. Thuốc đó trị bịnh sau này: bịnh hư huyết yếu đuối, huyết suy, bổ sức lại các bịnh làm cho con người yếu đuối, kì trái ban, bo cám mọc tóc ngực, rét hàn của lười trắng, trẻ trẻ trong ai vì các bịnh đã đều dùng chắc tay thuốc QUINA LAROCHE đặng.

Con ait huyết suy và con gái lớc đang tên công đồn bà nỗ chi lắc xanh sẫn, cũng nhiều mấy bịnh kể trước đây đều nên uống thuốc QUINA LAROCHE.

Những người nào ở xứ hay có thấp rét cũng chẳng nên quên dùng thuốc đó.

Các bịnh kể trên đây thuốc đó trị lắc làm mau và chắc. Chẳng những sẽ trị bịnh mà thôi lại còn lại mạnh sau trong mình mạnh khỏe, lại thêm sức lực, ăn uống ngon có chừng và công tu giảm sự thuốc đó rằng: Nước nọc thạch của thiên thần chế ra (La poide de Jade) lời tục ngữ của người Tàu cho những thứ thuốc trị bịnh hay hơn hết thảy xin mọi thuốc nào bằng.

Từ khi chúng tôi bán thuốc QUINA LAROCHE thì chúng tôi có đăng cả vạn giấy chứng và thơ cảm ơn của mấy người bịnh và cả vạn giấy của các quan tướng ý khác mang lòng tin.

Rất tại thuốc nước QUINA LAROCHE là một thứ thuốc làm lợi cho người hơn hết thảy.

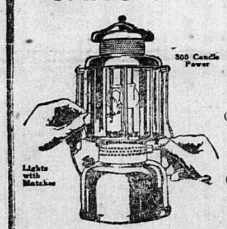
CÁCH DÙNG

Rượu QUINA LAROCHE phải uống từ một ly cà ba ly cà bữa theo chất rượu trong một ngày trong hai bữa ăn. Còn muốn trị bịnh rét thì mỗi một khắc đồng hồ uống một ly, uống 8 ly trước cơ rét 2 giờ ruỡi, thế ly ly chất nồng trước cơ nữa giờ.

Thuốc QUINA LARO HẾ thường thì nồng không pha nước mà khi trời nóng mực thì pha nước vô mà nồng cho đã khát.

COMAR VÀ CÔNG-TY
Ông thầy bán thuốc hạng nhất tại Paris

ĐÈN MĂNG-SÔNG
(LAMPE COLEMAN)
SÁNG NHƯ SAO BĂNG!

Rứt tiện cho các nhà sang-trọng và các khách-sạn ở khắp các nơi không có đèn điện

Cách dùng rất giản-dị! Thắp không tôn!

Bán tại: L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha trang, Đồng hới, Thu-xá, Saïgon, Pnom-Penh.
3007

茶 寧 CHÈ
Quý-khách muốn xơi thứ chè quanh năm thơm ngon, xin lưu-tâm chiếu-cô xơi chè chính-hiệu NINH-THAI thời quý-khách sẽ được mãn-ý.
NINH-THAI
10, Rue des Cantonnais, Hanoi
113, Phố Khách, Haiphong
78, Phố nang Trông, Nam-định

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets
3001

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
PHỐ PAUL-BERT — HANOI

CÁC ĐỒ MÀNG TẾT
TẠI GIAN HÀNG ĐỒ VÀNG BẠC

Carafon nửa pha lê hình tròn, cổ mạ bạc, có nút. . .	1$50
Carafon nửa pha lê hình giải, cổ lớn mạ bạc . . .	1$75
Coupe có chân cao, mạ bạc, viền đỏ, ở trong bằng pha lê	3$75
Coupe có chân, đồng mạ bạc, ở trong bằng pha lê.	3$25
Đồ uống nước chè, uống cà phê bằng kim khí mạ bạc, một ấm cà-phê, 8 cái chén, có quai giữ nóng, khay chữ nhật.	45$00
Đồ uống rượu, 6 cái cốc, kim khí mạ bạc, khay mạ bạc, khay bù dục, thành khay kiểu lạ	1$80
Timbale kim khí mạ bạc, có trạm.	2$25

Hiệu bào-chế J. BLANC
L. BLANC kê-nghiệp
Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin
Giây nói số 59

MỜI ĐẾN ĐỌ MÀ HỎI:

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dàn bà ở cữ* . . . . . *Một litre:* 2$40
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.
ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước.* *Một chai:* 1,25
GRANULE HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt.* *Một chai:* 1,25
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.
SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm.* . . . . . *Một chai:* 1,25
GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều.* . . . . . *Một chai:* 0,80

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu
3003

BANQUE DE L'INDOCHINE
ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG
東法滙理銀行
SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

Có những chi-du sau này chuẩn cho được hưởng-thụ đặc biệt quyền lợi:
21 Janvier 1875, 20 Février 1888, 19 Mai 1900,
4 Janvier 1910, 12 Janvier 1921, 12 Janvier 1922, 17 Janvier 192.
10 Janvier 1924, 16 Janvier 1925, 16 Juillet 1925 và 11 Décembre 1925.

TƯ BẢN DỰ ĐỊNH: Francs **72.000.000**
TƯ BẢN NỘP RỒI: » **68.400.000**
TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGẠCH
NGÀY 30 JUIN 1294: » **81.089.020**

Chánh quán tại: Paris (VIIIe), 96, Boulevard Haussmann
Chánh trị-sự: M. A. DE MONPLANET, Hộ-bộ tổng thanh-tra hàm, Chánh chủ ngân hàng Crédit Commercial et Industriel, Chánh chủ công-ty mỏ Than Hongay (Société française des Charbonnages du Tonkin).
Phó trị-sự: M. STANISLAS SIMON, trị-sự công-ty Điện-Việt Thiết-lộ.
Tổng chủ nhiệm: M. THION DE LA CHAUME, nguyên Hộ-bộ thanh tra.

CHO THUÊ TỦ BẠC

Tại chi quán Hanoi và Haiphong có cho các nhà gởi tiền thuê tủ bạc. Cách thức về việc thuê tủ bạc này tổ chức y hệt những nhà Băng to bên Đại-pháp.

Muốn hỏi giá cả, và xem xét buồng để các tủ bạc thì hỏi tại nhà băng về phòng (Service des fitres).

Hiệu viết tắt để gởi điện-tín: INDOCHINE.

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn
Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)